

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CONSILIUL LOCAL PLOIEȘTI

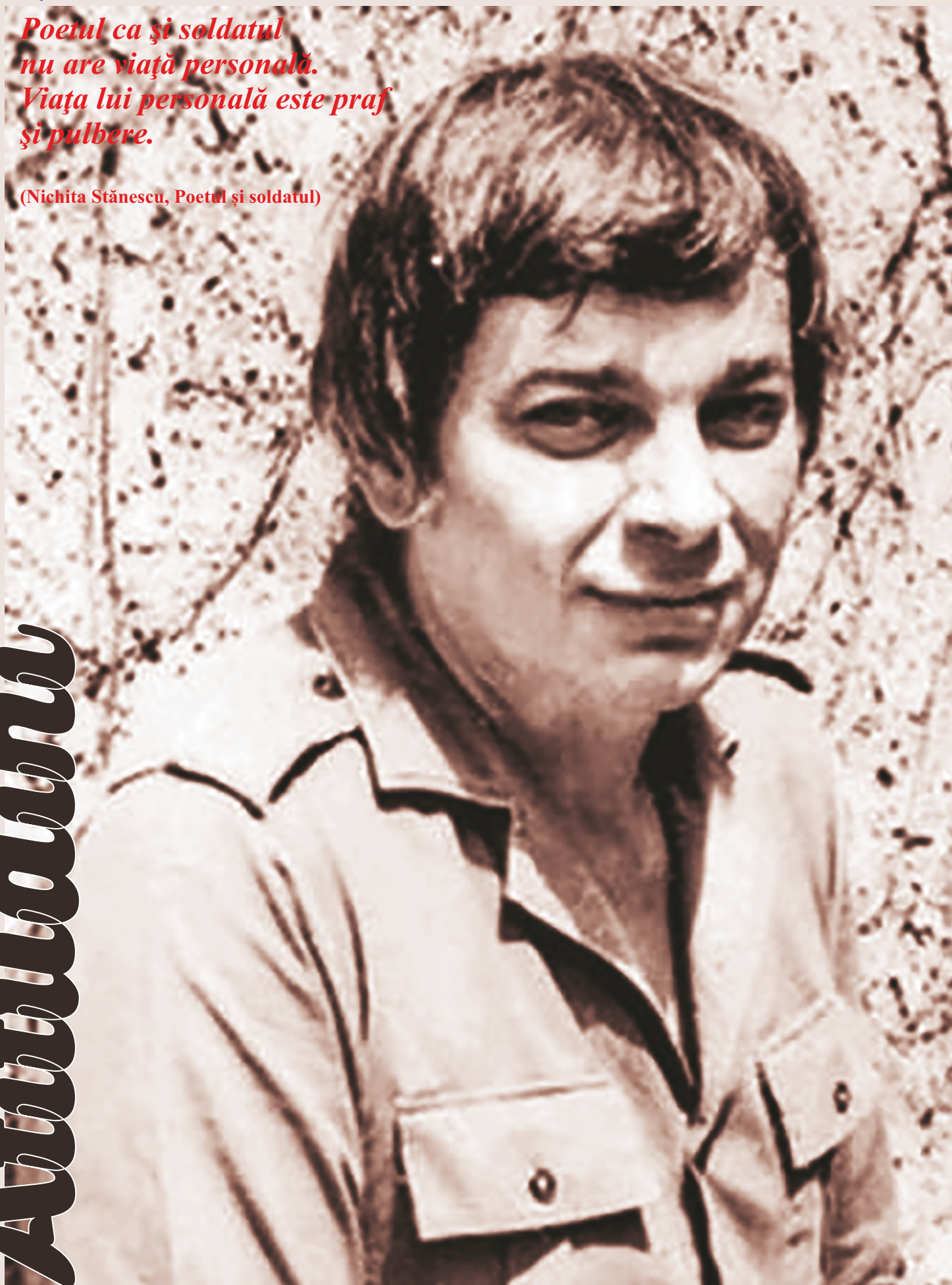
CASA DE CULTURĂ
"ION LUCA CARAGIALE"
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

*Poetul ca și soldatul
nu are viață personală.
Viața lui personală este praf
și pulbere.*

(Nichita Stănescu, Poetul și soldatul)

Atitudini

Poetul și soldatul Nichita Stănescu

de Gelu Nicolae Ionescu

Din pricina pericolului reprezentat de COVID-19, ne-am văzut nevoiți să oprim orice eveniment public (cel puțin) până la 31 martie a.c. Adică și mare parte din evenimentele ce compuneau programul Festivalului Internațional de Poezie „Nichita Stănescu”, ediția a XXXII-a. Târgul de carte, workshop-ul de creație plastică, recitaluri muzicale și de poezie, lansări de carte, serata, concursul de recitări, showul de caricatură la minut, expozițiile, caravana poeziei și celelalte evenimente care implicau participarea publicului au fost anulate.

Rămâne, însă, să reziste revista Atitudini.

Numărul special, cu pagini dedicate „îngerului blond” îl edităm și îl punem la dispoziția voastră gratuit, atât pe hârtie, cât și în format electronic (pe site-ul nostru: casadecultura.ro, secțiunea programul Atitudini).

Rezistăm, așadar, asemeni unor soldați.

Imediat, gândul a fugit la versurile lui Nichita – ce mult regret că nu am apucat să îl cunosc personal!!! – despre poet. Celebra sa poezie „Poetul și soldatul” propune o comparație inedită, surprinzătoare între două

vocații care, la prima vedere, nu au nimic în comun... Dacă, însă, ne amintim faptul că o populație fără limbă, fără cultură nu poate fi considerată o națiune, nu poate pretinde să existe în cadrul unui stat suveran, asemănarea nu ni se mai pare deloc surprinzătoare.

Așadar, omul care trudește pe ogorul lingvistic, omul care ține vie limba națională, îi dă strălucire, o îmbunătățește, o upgradează, o rafinează, o nemurește în opere de valoare este, fără îndoială, un soldat. El apără de uitare o limbă, o cultură. El salvează de la moarte limba sa națională, așa cum, spre exemplu, limba latină și alte limbi nu au fost salvate...

Vă invit să citiți în acest număr special al Atitudinilor pagini superbe despre un poet-soldat excepțional, ale cărui „fapte de arme” – și ce armă este cuvântul, uneori! – ne îndreptătesc să îl ridicăm la gradul de general. General al limbii și culturii române!

Destinul lui Nichita este destinul unui erou. Sacrificiul său personal, pentru a le spune oamenilor despre frumos, pentru a le arăta fericirea, bucuria de a fi, de-a-i înălța prin cuvintele „întâlnite” atât de frumos, prin artă, este cu atât mai frumos și mai salvator, cu cât s-a petrecut într-o epocă a nelibertății („necuvintele”...) a friei de a fi, într-o epocă în care unii ne-au vrut soviet...

Culmea, destinul lui a reunit ce e mai frumos în două popoare – roman și rus.

„A mirării că sunt”... ce formulare perfectă în a-i defini destinul...

Să îi onorăm memoria.

Celor care îl contestă, îl judecă,

aruncă pietre le poruncesc/ ordon astfel:

Atențiune, drepti!

În onoarea generalului limbii și culturii române Nichita Stănescu, veți tăcea despre el, până ce limba voastră va învăța să-nflorească, nu doar să-nșepe mișelește și neștiutoare!

Târâș până la cărți, până la gând, până la spirit!

Nu vă ridicați, decât așa cum se ridică ghiociei, primăvara, sau așa cum soarele se ridică din mare, la începutul unei zile de vară perfecte!

Citiți! Ca să uitați ura și să învățați dragostea!

Citiți! Ca să vă nașteți mai isteți, mai înalți!

În onoarea celui care a ridicat limba voastră națională în primele limbi ale lumii în a doua jumătate a veacului trecut, tăceți despre el!

Măcar atâta puteți face!

Pentru că nu știți!

Pentru că nu înțelegeți!

Nu aveți dreptul să mai mânjiți, să mai stricați, să mai ponegriți! Fiindcă cel mareț are dreptul la măreția sa! Fiindcă trebui să „Dați Cezarului ce e al Cezarului”

Vorbiți și vă ridicați doar când știți să îi mângâiați verbul lui durut, scris cu sânge – vezi hemografia de care vorbea în alt poem! – cu lacrimi! Doar când veți putea și veți face măcar zece la sută din ce a făcut el pentru voi, pentru națiunea voastră, pentru istoria voastră literară, culturală!

Dar, până atunci, vă ordon să tăceți!

Atențiune, drepti!

Fiți drepti!

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor

coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: Ion Stratan

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu, Elena Trifan, Constantin Marin

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești

e-mail: gelunionescu@yahoo.com
revistaculturala@casadecultura.ro

tel./fax: 0244/578 148
0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Coperta 1:

<https://leviathan.ro/nichita-stanescu/>

Coperta 4:

Manuel Mănăstireanu, Nichita Stănescu
Colecția Colecția de Artă „Avocat Aldea N. Neagoe”,
Muzeul Județean de Artă Prahova
„Ion Ionescu-Quintus”

Layout & DTP: Mariana Dăscălache

Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L., Brăila

Anxietăți de primăvară

de Eugen Simion

O primăvară nesigură, după o iarnă ratată. Simt, vorba lui Bacovia, că toți nevii mă dor și că anxietățile mă încolțesc. Citesc și, în unele cazuri, recitesc pe moraliști. Îmi plac enorm. Îmi dau sentimentul că trestia gânditoare a lui Pascal este, într-adevăr, simbolul demnității și a forței omului în fragilitatea, vulnerabilitatea și fatala vremelnicie a existenței sale biologice...

Măcar atât are spiritul omului pentru a se opune „dezerabilului Destin” zice într-un vers Macedonski: „Și se uită și se uită mizerabilul Destin”. Vers memorabil, vers care anunță limbajul liric al lui Bacovia.

Mizerabilul Destin face, așadar ca la începutul acestei nesigure primăveri să-i recitesc pe moraliști și să-mi gândesc singurătățile și angoasele care, nu știu de ce, în ultima vreme (de vreo două decenii) nu mă slăbesc. Știu de ce, dar – fiind superstițios din fire – prefer să nu le mărturisesc și, mai ales, să nu le scriu. Am acest sentiment greu de justificat, recunosc, că nefericirile, presimțirile rele nu trebuie niciodată scrise pentru că scriitura le dă vitalitate și le confirmă. Cuvântul poate tămădui, poate însă și ucide.

Notând aceste gânduri haotice, cu reflecțiile marilor moraliști în față, am căzut fără să vreau în ceea ce retorica numește preterițiune. Un paradox în care scriitorul cade, fără să vrea, de multe ori: ca de pildă: scriu ca să spun că nu-mi place să scriu. Sau: promit să nu respect de aici înainte nicio promisiune. Mare și încurcat sofism în această logică a ilogicului. Ca să scap de el, continui așadar, să-mi notez dezgustul meu față de scris și să denunț, categoric, răul meu de literatură, decizia mea fermă de a nu mai citi și de a nu mai face, cât voi trăi, literatură... Alt paradox, altă cursă pe care mi-o întinde cu viclenie subtilă literatura în care m-am instalat încă din tinerețe. Simt – după ce am scris aceste propoziții – că paradoxul meu este, totuși, slab și decizia mea de a nu mai pune mâna pe pix începe să cedeze.

Așa că umilit, mă întorc la caietul în care notez anxietățile, melancoliile mele de primăvară și protestele mele neputincioase față de răul de literatură ce mă cuprinde din când în când...

*

Găsesc reproduș unde o meditație a lui Goethe: „Cât de nefericit este omul – zice el – care în loc să facă ceea ce poate să facă, preferă să se ocupe de ceea ce nu înțelege. Nu este de mirare că el va cădea”.... Frumoasă, subtilă, sănătoasă (chiar pragmatică) propoziție. Goethe este, se știe, un mare moralist și, când citești Convorbirile sale cu Echermann, îți dai seama de ce germanii îl consideră reprezentativ pentru spiritul lor. Scriitorul lor național. În reflecția de mai sus ceva, totuși, îmi spune că geniul goethean nu are în totalitate dreptate. Admit că este bine ca omul să facă ceea ce trebuie și poate să facă și să nu-și pună întrebări insolubile. Cum ar fi de pildă aceea dacă existența lui D-zeu se poate dovedi cu ajutorul științelor exacte. Sau să-i ceară lui D-zeu să i se arate în fiecare dimineață pentru a-i risipi necredința. Admit, zic, că omul nu trebuie să se ocupe de ceea ce nu poate dovedi, dar nu admit ideea că omul de creație, își pierde timpul atunci când se apucă să mediteze la lucruri pe care nu le înțelege.

Cred, dimpotrivă, că rostul omului pe lume (și cu precădere rostul creatorului) trebuie să facă în așa fel încât să înțeleagă neînțelegerea și, astfel, măcar să împruțineze, dacă nu poate să îndepărteze de tot întunericul din jurul spiritului său. Nu-i, oare, aceasta misia marii creații? De a înțelege, repet, neînțelegerea?! Și chiar dacă nu reușește, are cel puțin meritul de a pune întrebări neștiinței sale, de a obosi neînțelegerea cu asiduitatea interogațiilor sale. Ce face, în fond, Faust, eroul lui Goethe, cu ce se ocupă el zi și noapte dacă nu cu lucrurile pe care nu le înțelege încă și anume secretele ce fac parte din atributele divinității?! De mirare, spun, că marele Goethe, care le înțelege pe toate, crede în căderea omului care, voind să-și depășească condiția își pune, totuși, și întrebări la care nu poate răspunde. Nu-i interogația primul pas pe care cunoașterea îl face spre nerecunoaștere?

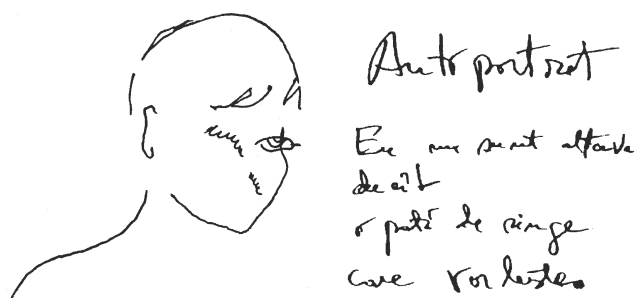
*

Așadar: un soare de primăvară astenic, bacovian, melancolii nedefinite și anxietăți învăluitoare, politicieni care, remarc, se iubesc cu o ură grea și sinceră și, peste toate, întrebări insolubile despre înțelesul neînțelesului... Am sentimentul că debutez bine în noul sezon...

Secvențe cu Nichita Stănescu

de Alex Ștefănescu

Nichita Stănescu în vizită la mine acasă (în 1973, într-un apartament de bloc din Constanța). Marele poet a venit împreună cu prietenul său, Gheorghe Tomozei („prințul Tom”), căruia tocmai i-au apărut două cărți: *Mașinării romantice* și *Muzeul ploii*. Sunt prezenți și scriitori constănțeni: Constantin Novac, Nicolae Motoc. Nichita Stănescu sărbătorește succesul lui Gheorghe Tomozei, intonând un imn al învingătorului, pe care îl compune pe măsură ce îl cântă:

„Prietenul meu a învins,
Ca și cum ar ninge,
Ca și cum ar ninge...”

Ascultăm cu toții, fermecați.

*

A doua zi Nichita Stănescu vizitează și redacția revistei *Tomis* unde sunt redactor. Ne cucerește pe toți, având geniul improvizatiei, și trezește în noi nostalgia unor jocuri zeiești, despre care știm că nu le vom juca niciodată. După plecarea lui, secretara instituției, o doamnă masivă și simandicoasă, cu opinii întotdeauna ferme, exclamă: „Ăsta e poet? N-ați văzut că bea mereu? Nu e poet, e un bețivan! Și apoi... de ce nu-și pune dinții?”

Ea nu a oferit niciodată nimic lumii, decât o figură demnă și ofuscată, decât o ceremonioasă lipsă de amabilitate. Și tocmai ea își strâmbă gura în semn de dispreț pronunțându-se asupra unui om care își dăruiește celor din jur viața. Nu mă pot abține și îmi bat joc de ea șoptindu-i cu falsă sollicitudine, la ureche: „Trebuie să vă ștergeți la gură, aveți un rest de sos pe buze.” Ea se face palidă și se duce repede la toaletă, căutând din mers în poșetă o batistă.

*

În 2013, am trăit un moment de neuitat la Ploiești, în curtea casei în care s-a născut și a

copilărit Nichita Stănescu. Acolo s-a dezvelit (în ziua de 13 decembrie 2013, cu prilejul împlinirii a treizeci de ani de la moartea poetului) un bust de bronz de Ștefan Macovei reprezentându-l pe Nichita Stănescu elev. Cel care a făcut gestul solemn al îndepărtării pânzei de pe statuie a fost nimeni altcineva decât fostul profesor de limba română al lui Nichita Stănescu, Constantin Enciu, în vârstă de 95 de ani la data inaugurării monumentului.

Era o zi cu soare, iar lumea adunată în curtea casei părintești a poetului fremăta de emoție și nerăbdare. Cu o mână tremurândă, profesorul a dezvelit chipul de bronz al fostului său elev, s-a uitat la el și a exclamat copleșit de duioșie:

– Măi, băiatule!

Ce moment! Exclamația spontană a bătrânului profesor ni l-a adus pentru o clipă, printre noi, pe adolescentul Nichita Stănescu. Parcă l-am și văzut, timp de o clipă. Prin 1950, ca elev al vestitului liceu din Ploiești „I.L. Caragiale”, el devenise o mică vedetă, desenând caricaturi, compunând versuri în argou, jucând fotbal, îndrăgostindu-se de sora unui prieten, recitându-le colegilor versuri din Topîrceanu.

Ce frumos îl țin în minte și îl omagiază ploieștenii pe Nichita Stănescu! Chiar în centrul municipiului, în parcul din fața fostei librării „Nichita Stănescu”, poate fi văzută o statuie de bronz a poetului, în deplină maturitate, cu un început de aripi pe care îl continuă imaginația privitorilor. Statuia, datorată aceluiași valoros sculptor Ștefan Macovei, are mereu soclul acoperit de buchete și jerbe de flori.

Mi-ar plăcea să fiu cetățean al Ploieștiului. Deocamdată sunt doar cetățean de onoare al lui, dar tot e ceva.

În dulcele stil clasic

Despre Nichita Stănescu, în dialog cu pictorul Mihai Bandac

- Cum comemorați anul acesta dispariția dramatică, la numai 50 de ani, a poetului Nichita Stănescu?

- Încă din anul 1984, în seara de 13 Decembrie, eram alături de mama sa doamna Tatiana și sora Mariana, acolo la ele, în micuțul apartament de două camere comandate din Cartierul Pajura. Îl evocam și îl pomeneam în liniște. Desigur cu mare dor și durere, dar niciodată patetic. Iar la câteva zile, adică în ajunul Crăciunului, eram din nou împreună în jurul brăduțului pe care eu îl duceam de obicei, gata împodobit, primeam colindătorii, elevii doamnei profesoare Mariana și bineînțeles că îl evocam pe Nichita...

După plecarea lor - desigur spre a-l întâlni într-o lume mai dreaptă și mai bună - la mine la atelier, sau acasă, alături de câțiva apropiați sau chiar foști studenți, aprindem o lumânare și în liniștea nopții de iarnă ascultăm imprimările cu regretatul poet, improvizând versuri și cântând alături de Dumitru Fărcaș în seara de 15 iunie 1983... *Străjitorul codrului* și multe altele...

- Care considerați că ar fi valoarea dăruită națiunii și lumii (fiind traduse) a operei și a poeziilor sale?

- Festivalul internațional de poezie de la Ploiești, care îi poartă numele și care se ține în fiecare an în zilele de 29-30-31 Martie - ziua sa ne naștere, tocmai un

asemenea obiectiv urmărește și consfințește. Și o face de fiecare dată cu mare pricepere, eleganță și succes. Contribuțiile tuturor participanților, literați de prestigiu din țară sau străinătate, traduse în limbile de circulație cunoscute, devin apoi ele însele documente de specialitate autentice și valide, pentru cunoașterea și apropierea operei sale de sufletul însetat de frumos și iubire al cititorilor din lumea întreagă....

- Ce a însemnat pentru dvs prietenia cu marele poet?

- Pentru început se cuvine o precizare de esență. Nu a fost o prietenie în accepția obișnuită. A fost, cum se spune o relație... univocă... adică de la el... către atelierul și desigur persoana mea. Din 1970 când ne-am cunoscut în casa poetesei Vara Lungu și când el locuind cu marea și adevărata sa iubire Gabriela Melinescu, pe Strada Romancierilor, adică în Dr. Taberei, la 2 stații de atelierul și casa mea, venea foarte des și desigur neanunțat la atelier și era primit cu căldură și adulat de toți cei prezenți. Mulți dintre ei scriitori, Gheorghe Pituț, Daniel Turcea, Fănuș Neagu, Grigore Arbore, Ștefan Stoian, Marin Tarangul, Ion Drăgănoiu, Nicolae Adam...

Apoi el s-a despărțit de marea iubire, din motive pe care nu le vom ști niciodată și a dormit pe la prieteni și cunoștințe, în cămăruțe sau subsoluri insalubre și chiar pe băncile din Parcul Cișmigiu. Unde l-a găsit într-o dimineață, foarte surprins, celebrul pictor din epocă, Constantin Piliuță și foarte determinat și inspirat, l-a dus la Primarul orașului și pe loc i-a obținut micuțul apartament, de două camere decomandate, etajul 4, din Piața Amzei. Proaspăt eliberat și într-o stare jalnică de igienă, adică neamenajat de către ICRAL.

Acolo i-am adus primul pătuț dăruit de îndrăgitul actor Ovidiu Schumacher, colegul meu de la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică Ion Luca Caragiale. Și desigur alte ustensile gospodărești, pentru care, la repezeală, făcusem chetă - anonimă, atenție - în Cancelaria Institutului... Donatori, marii profesori și actori din acea vreme, tinerii lectori și asistenți de la disciplinele aferente, minunatele secretare în frunte cu doamna Ștefănescu, bibliotecarele, etc. Ar merita cândva de alcătuit un jurnal cu acea întâmplare inedită și cred eu antologică, chiar și un Opis al obiectelor gospodărești donate.

Pe urmă, așa cum a menționat explicit, mai tânărul său discipol și colaborator, Aurelian Titu Dumitrescu, nu l-am prea mai vizitat... pentru că nu-mi plăcea de loc atmosfera și lumea care-l înăbușea, la propriu, mânăta de fiecare dată nu de admirație ci de interese, lumești să le spunem, dar mediocre și derizorii de obicei... și care, după cum era de așteptat, după plecarea sa din această lume, nu ezită ca să-i ponegrească, atât ființa sa fizică, cât și mai ales, ființa sa spirituală, de excepție, în totalitate nobile și categoric de valoare universală...

Îl mai vizitam la ore foarte matinale, spre a-l aduce la Facultate, la orele mele de la Regie de teatru sau

Actorie, însărcinat expres de către marele actor, profesor și rector **Octavian Cotescu**. Erau clipe de vis, de zbor liber în stratosferă, cum poate că numai în vremurile și lumea lui **Mihai Eminescu** se mai întâmplaseră... Din păcate **Facultatea de film** nu a reușit ca să se alăture și să rețină pe peliculă de **16 mm**, măcar câteva din acele clipe unice. Ele mai sunt evocate, din când în când, cu mare melancolie, de către foștii studenți, desigur colorat și expresiv, dar invariabil fragmentar și inegal și poate chiar inexact...

Și care din păcate se vor stinge cu trecerea deceniilor și iată a secolelor...

Venea la atelierul din centru la cele mai diverse ore, se integra imediat în atmosfera existentă, dicta poezii cu dedicație pentru studentele și studenții mei prezenți, era adulat fără rezerve, stabilea spontan un nivel al emoției foarte înalt, care culmea li se părea tuturor foarte firesc. Cum se spune *innobila tot ce atinge și deopotrivă... ce privea...*

La **Cluj**, la **Expoziția** mea din **Noiembrie 1980**, unde a dorit ca să fie prezent, au venit ca să-l vadă și audă... câteva mii de clujeni... și care desigur, neîncăpând în Sala de expoziție, l-au ascultat în **Marea Piață Centrală** pe difuzoarele instalate prevăzător cu o zi înainte de către regretatul profesor **Negucioiu** un fel de subprefect al județului. La fel și la **Studioul Casandra al Institutului de teatru**, la vernisajul **Expoziției** mele din **25 Noiembrie 1981**, organizată de către Rectorul **Octavian Cotescu** cu ocazia spectacolului de diplomă al anului IV, cu piesa **Preșul** de **Ion Băieșu**, au venit ca să-l vadă, după cum se poate vedea în imaginile rămase, tot corpul profesoral universitar și aproape toată floarea culturală teatrală bucureșteană.

- Ce nedreptăți a suferit poetul în timpul vieții, ce se s-ar fi putut face eventual pentru a fi salvat?

- Grea întrebare și ca atare dificil de răspuns. Pentru început am să reiau recomandarea făcută publică atât în interviul din **Revista Muzeului de Istorie din Bârlad Acta Muzei Tutovens** din **2008**, precum și la deschiderea **Festivalului Internațional de poezie Nichita Stănescu** din **29 Martie** a aceluiași an:

„Nu mai ascultați pe nimeni vorbind despre viața și moartea marelui spirit și poet, Nichita Stănescu. Ascultați și considerați ca atare numai ce au a f i r m a t și i comunicat familia

sa adevărată, doamnele Tatiana și Mariana, mama și sora sa, în cele 4 interviuri acordate și consemnate de către Elisabeta Mondanos, Leonida Lari, Ovidiu Suciș și Eugen Zainea, în revistelor Tribuna, Glasul Națiunii și SIGMATv... Și desigur ascultați-l numai pe el vorbind despre viața și chiar moartea sa...”

Iar ca să vă răspund la modul cel direct și concret, am să evoc doar câteva **mărturisiri dureroase** și din păcate foarte **discrete** ale poetului, adresate surorii lui,

profesoara **Mariana Stănescu**, confidentei speciale **Magda Carianopol** și chiar mie personal:

- Momentul deosebit de dureros când un prozator cunoscut, vicepreședinte al Uniunii scriitorilor, a interzis în **Biroul operativ**, organizarea unei întâlniri de mare nivel și interes național al **Delegației** de la **Academia suedeză** cu poetul propus pentru a primi **Premiul Nobel...** de atunci din **Martie 1980...**

- Întâmplarea dramatică, încă neelucidată, când agresat de către un așa zis admirator, un actor **insidios, dinamic** și „foarte descurcăreț” i-a „împrumutat”, pentru câteva luni (6), în **Septembrie 1981 Casa/vilă** din str. **Căderea Bastiliei**, repartizată prin ordin de către **Primarul Pană**, la ordinul expres al lui **Nicolae Ceaușescu** și pentru care la rândul-mi a trebuit ? ca să ofer, prin activistul mediocru **Petre Șteț** (și la solicitarea lui șoptită), drept atenție, adică mită... **4** sau chiar **5 tablouri**, celor din **Rețeaua** de mafioți de la **ICRAL**, conduși de către acel Parpari.

- Trebuie lămurită de fiecare dată și cu orice ocazie, internarea lui la **Clinica de urologie de la Spitalul Fundeni** din **1981**. Mie mi se datorează în totalitate și desigur că eu cunosc toate amănuntele. În vara aceluia an, la o scurtă vizită ce i-am făcut-o la cererea lui, pe holișorul apartamentului, discret, în șoaptă, mi-a comunicat că are ceva probleme cu unele erupții de sânge datorate, se pare, funcționării defectuoase a ficatului. Ca deobicei, m-am mobilizat pe loc, l-am vizitat pe celebrul chirurg urolog **Călin Gheorghe**, colecționar de al meu și i-am cerut sprijinul de urgență. Era adjunctul altui celebru chirurg urolog, **Eugen Proca**, creatorul **Școlii de urologie din România** și ce deținea și funcția de **Ministru al sănătății**. Adoua zi, trimisă de către acesta și în prezența mea desigur, o asistentă medicală i-a recoltat poetului 3 eprubete de sânge... Peste fix două săptămâni, minunatul doctor **Gheorghe Călin**, mi-a solicitat la modul imperativ, ca să fiu a doua zi acasă la **Nichita Stănescu**, căci în jur de ore 10, va veni cu rezultatele, însuși dl. dr. **Eugen Proca**, adică **Ministrul sănătății**. Așa s-a și întâmplat. A avut loc o discuție memorabilă, calmă, distinsă și reținut optimistă. Toamna, tot la insistențele ministrului, l-am condus pe poet la **Fundeni**, la **Clinica de urologie**, unde a fost internat, singur, într-o rezervă. Am stat lângă el în permanență și mai ales am dus cu **Fiatul** meu celebru **124 familiare** mulți scriitori, admiratori și admiratoare și mai ales pe sora sa dragă **Mariana**.

- Dar poate că cel mai grav lucru pe care îl consider, acum în perspectiva timpului, îl reprezintă lipsa mea de reacție la telefonul ce mi l-a dat pe data de **8 Decembrie 1983**, la ora 8? dimineața. Sub pretextul unor felicitări și mulțumiri pentru felul cum l-am invocat și evocat într-un scurt interviu din revista **Flacăra** cu subiectul **Mihai Eminescu**, îmi comunica răvășit că este foarte **răcit!!** slăbit și transpirat, cu frisoane, dar că trebuie, conform promisiunilor, ca să plece la **Turnu Severin**, la o așa zisă ediție sătească a nunții criticului arivist **Condeescu**, cu juna **Ofelia**. L-am dezaprobat... dar timid... adică respectuos, fără să sesizez nuanțele. În mod sigur el își imaginase, că având în vedere situația

lui medicală gravă, gerul din case, din tren, etc. și mai ales afirmația că: **sunt pe cale să fac o mare prostie, de care o să ne pară rău la toți...** am să intervin energic, am să mă duc imediat la el acasă și am să determin renunțarea la acel **proiect nebunesc**.

Nebunesc este puțin spus, așa cum au deslușit și afirmat fără echivoc, mama și sora lui... **condamnabil** în totalitate. Era vorba în fapt de o afacere jenantă. **Darul miresei**, prevăzut în programul respectiv, pe care-l declanșa poetul, cu un plic consistent de **20.000** de lei (și aceea primiți de la nuntași, el neavându-i) urma să declanșeze o **acțiune patriotică bănească de proporții**, care să le îmbunătățească vizibil viața mirilor...

L-au târât cu forța în acel tren înghețat, l-au expus prin **circul** de la așa zisa **nuntă cu dar**, era sfârșit și la cererea lui dramatică de a veni acasă la București spre a fi îngrijit de sora sa, sau eventual spitalizat, au pierdut trenul de duminică dimineța, au plecat cu cel de luni 12 decembrie, în compartimente cu geamurile înghețate și poetul întins pe banchete și în agonie... Ajunși acasă, la **Gara de Nord**, nuntașii au plecat cu taxiul lor și cu sacoșa cu **Darul de nuntă**, la ei acasă, în **Cartierul Militari**, iar **Nichita** cu alt taxi, acasă, în **Piața Amzei**... Pe un fond de imunitate scăzută, criza datorată răcelii s-a accentuat și în ultimă instanță a ajuns la **Spitalul de urgență Floreasca** (și nu la **Fundeni** cum afirmă persoane iresponsabile) seara târziu, unde, culmea? Nu a fost imediat internat în **Salonul de terapie intensivă**... Un anume doctor cu veleități literare... s-a apucat chiar să-i citească din produsele sale poetice mediocre. Iar poetul, damnat de bunul său simț supradimensionat, l-a ascultat și într-un târziu, a mai apucat să spună: **doctore, știi ce vād eu acum... verde rece... verde rece...** și a închis ochii definitiv.

Și tot conform declarațiilor **Marianei Stănescu**, sora sa iubită, la scurt timp, temerara mireasă **Ofelia** subiectul de fapt al acestei tragedii de dimensiuni uriașe, l-a părăsit subit pe preafericitul mire și și-a refăcut viața în brațele unui alt scriitor, eminescolog pe deasupra, cu care de altfel împărțea clipe romantice cu mulți ani înainte, prin poienile de la **Ipotești**, la **Memorialul Mihai Eminescu**.

Eu personal am lămurit tranșant aceste lucruri cu

preafericitul mire, **Condeescu**, în **ianuarie 1984**, când mi-a solicitat o audiență și un sprijin la **Tipografia Pajura**, pentru o carte despre regretatul poet. Ba chiar i-am cerut, la modul cel mai ritos, să **nu cumva să mă pomenească** în cartea respectivă. Discuția având loc în biroul inginerului șef de la vestita tipografie, **Ștefan Dulu...**

- **Ce fel de viață ducea poetul, ce îl inspira și dacă sărăcia sau suferința au contribuit la realizarea capodoperelor sale?**

- Nici în cazul lui **Nichita Stănescu**, precum nici în cazul altor mari creatori, nu cred că trebuie trasată o relație de cauzalitate între condițiile concrete de existență și valoarea operei... Sărăcia, lipsa unor condiții elementare de viață, este de ordinul evidenței că distrag atenția creatorului, îi diminuează atât forța fizică cât și forța intelectuală, de creație... Spunea el mereu în glumă și cu șarm că: **Generația lui**, a lui **Nicolae Labiș** și acelor ce i-au urmat, **și-au realizat... Cultura... de-a-ncălare... cu lasoul...** Dar era de fapt o autentică și cuceritoare metaforă. El provenea cum se spune dintr-o familie de târgoveți, putem spune chiar burgheză, dar cu posibilități materiale modeste.

Așa cum afirma **Mariana**, sora lui **devotată și confidentă**, datorită mamei, **Tatiana**, școlarizarea, instrucția și cultura, erau dezideratele fundamentale, putem spune fără ezitare,

ale celebrei familii. La rândul-le, aceste deziderate, scopuri nobile, de esență, se constituie de fiecare dată în baza, suportul creației autentice, universal valabile...

Tot doamna profesoară **Mariana**, a afirmat fără ezitare și la modul cel mai categoric, în interviul acordat lui **Ovidiu Suci**, din **Tribuna** din **1994**, că dacă acel iresponsabil profitor, respecta înțelegerea și așa discutabilă și supusă nulității de facto și îi elibera vila (acaparată fraudulos) de pe str. **Căderea Bastiliei**, atunci în **Martie 1982**, **Nichita** ar fi locuit împreună cu mama și sora. S-ar fi odihnit suficient, ar fi avut la dispoziție și la discreție mâncarea obișnuită a copilăriei și adolescenței, nu ar fi divorțat (chiar după două decenii de separare) de **Doina Ciurea**, nu s-ar fi reînsurat doar ca noua soție să obțină pașaport pentru Struga, Iugoslavia...

Și în mod sigur nu s-ar fi îmbolnăvit de viroza dementă din iarna lui 1983, nu ar fi plecat categoric la acea **nuntă cu dar criminală**, ar fi trăit normal, burgez dacă vreți și ar fi lucrat în tihnă la proiectele sale atât de valoroase.

Nu era pregătit ca să moară, nici vorbă, afirma tot **Mariana Stănescu** cu ori ce prilej

- **Ce valoare au poeziile dedicate dvs și dacă i-ați dedicat în schimb tablouri?**

- Poeziile pe care mi le-a dedicat, atât mie personal cât și tablourilor mele, au categoric un caracter și o motivație

ocazională. Erau recitate, citite, sau chiar dictate de către poet, fie la momente artistice festive, sărbătorești, cum ar fi cele două vernisaje de la **Cluj 1980** și **Casandra 1981**, sau la vizitele și colocviile de la atelierul meu, cel din **Dr. Taberei**, sau cel de pe strada **Eforie**. Când se întâmpla să fie prezent și actorul **Toma Caragiu**, alt ploieștean de geniu, era foarte emoționat și chiar marțial...

Tablouri nu i-am dedicat. Este adevărat, că uneori, mai ales iarnă - eu fiind mereu la șevalet, fiind profesor, adică salariat la **IATC I.L. Caragiale**, profitând de fiecare clipă liberă - **Nichita Stănescu**, el însuși un talent plastic de excepție, aflat în atelier, se apropia de mine și cu dulceață în glas, dar pe un ton, să-i spunem șagălnic, îmi făcea unele recomandări de nuanțe, tonuri și tensiune plastică. Și culmea, de fiecare dată, parcă avea dreptate...

- Ce valori ar fi dăruit poetul lumii dacă ar fi trăit până la adânci bătrânețe?

- Categoric că nimeni nu poate ști. Se poate doar bănuî. Mulți exegeți și în multe exegeze, mai rezervate sau mai entuziaste, poate chiar exaltate, au abordat și o asemenea temă. Desigur în regim cultural optimist și mai ales lipsit de prejudecăți. S-au alăturat în fond primilor literați, de notorietate și de valoare, care încă de la început au identificat în versurile tânărului debutant semnele unei opere de referință și a unui destin de excepție. **Eugen Simion, Nicolae Băciut, Adam Puslojić, Mircea Colosenco** și mulți alții, se află în aceste vremuri în primele rânduri ale luptei pentru adevărul și valoarea operei **nichitiene**. Și bănuiesc că generațiile mai tinere de poeți, exegeți și iubitori de poezie, de aici sau de pe alte meleaguri, vor avea tot mai mare nevoie de o asemenea **viziune a sentimentelor**.

- Ce amintiri frumoase aveți cu Nichita Stănescu ?

- Categoric cele mai frumoase, mai înălțătoare și mai trainice. **Bandaciadele** pe care le patrona și le înnobila, așa cum s-a scris și povestit, vor rămâne definitiv în sufletul meu și nu numai al meu. Poezie, adică poeți români, italieni, greci, ruși, spanioli, sudamericani, nordamericani, indieni, asiatici, scandinavi etc. Muzică, cântece populare, ardeleni, olteni, bănățeni, moldoveni, **Dumitru Fărcaș, Lucreția Ciobanu, Ioan Bocșa, Angela Bucium, Gheorghe Turda, Viorica Flinașu, Florica Ungur, Mariana Drăghicescu**... Dar și canțonetele italiene, dansurile spaniole sau recitalurile formațiunilor sud-americane.

Dacă se mai găsea și câte un pian la fața locului, în mod categoric **Nichita Stănescu** fermeca asistența cu piese celebre din repertoriul clasic polonez, rusesc, german și nu numai. Foștii studenți la actorie din anii 70, la ora actuală personalități ale teatrului și filmului românesc, cu ori ce prilej evocă emoționați momentele unice de la atelierul meu din str. Eforie, când se întâmpla ca să fie prezenți **Toma Caragiu, Octavian Cotescu, Gina Patrichi, Nichita Stănescu, Vasile Nițulescu, Eusebiu Ștefănescu, Ion Besoiu, Constantin Diplan**. Poezie, muzică, veselie, fericire. Până dimineața în zori. Bufetul: **Slănină cu ceapă roșie, cârnați ardeleni, costiță, sarmale, murături și desigur Palincă**. Pe

săturate.

Altă dată o să vorbim poate despre acel proiect, deopotrivă concret și deopotrivă suprarealist... de a ne **căsători amândoi** cu două... **călugărițe** de undeva de la niște mănăstiri din zona **Năsăudului**... desigur în convenție cu regretatul colecționar și inspector peste Culte, **Gheorghe David** de la **Târgul Mureș**.

În 1981 era cât pe aici să reușească **Marele Proiect Nupțial**. Inspectorul identificase cele două călugărițe - foste învățătoare - indiscutabil fecioare, brunete și obligatoriu ardelence. A trimis și pozele și a aranjat vederea, adică o vacanță de o lună, la una dintre frumoasele și liniștitele mănăstiri de pe la Poalele Țibleșului sau Pietrosului... N-a fost ca să fie. Nichita, deși nu iubea marea, s-a rătăcit pe la Costinești. Iar eu am plecat pe Transfăgărășan, la ciobanii mei, lăsându-i vorbă că este așteptat cu drag la cabana Valea cu pești și cazat chiar în apartamentul destinat inițial lui Gheorghiu-Dej. Toate costurile suportate de către mine, în consens cu cabanierul de atunci... N-a fost să fie. Vara a trecut, a venit toamna cu Bandaciadele binecunoscute și Proiectul a căzut.

În final, i-a părut și lui foarte rău de neînțelegerea ce a avut loc la începutul verii. Mai ales că era destul de nemulțumit de sejurul de la Costinești.

Ar fi preferat cu siguranță răcoarea de la poalele Munților Rodnei, momentele de contemplație și de reculegere de la mănăstirile ascunse prin pădurile de fag și stejar și poate chiar vre-o întâlnire de taină cu fratele și prietenul său într-ale poeziei, Ioan Alexandru, un obișnuit al acelor locuri sfinte, care avizat, a și pomenit acest lucru la funeraliile de la Bellu.

Se subînțelege că a cerut imediat telefonul inimosului inspector peste culte, David Gheorghe de la Târgu

Mureș, i-a mulțumit, s-a scuzat și chiar i-a propus reluarea proiectului în vara următoare.

Desigur într-o formulă cultural-ecumenică majoră, cu acordul discret al autorităților ecleziastice, în beneficiul tuturor celor implicați, stareți, monahi, călugărițe și desigur enoriași.

- Ce ar trebui să mai știe publicul european și desigur nu numai european, despre Nichita Stănescu?

- Aș menționa, cu mare emoție, povestirile și poate chiar legendele care au circulat în anii 70, legate de zilele petrecute în **Italia**, la **Veneția** și apoi la **Roma** la **Accademia di România**, de către **Nichita** alături de **Fănuș Neagu** și **Constantin Chiriță** în zilele de **Paște**.

Le-am evocat de fapt în iunie **1973**, chiar cu amfitrionul lor și al meu, profesorul italianist de anvergură continentală, **Alexandru Balaci**. Era în continuare marcat de entuziasmul rafinat și contaminant al foarte cultivatului poet în fața **Coloseumului**, al picturilor din mormintelor etruscilor, în general al măreției și distincției **Romei**, deopotrivă antice și deopotrivă moderne...

Tot la acest capitol meritând menționate clipele de

euforie și densitate spirituală de la întâlnirile poezilor din cadrul **Festivalului londonez Poetry international**, din luna **August** al aceluiași an. Memorabil și din păcate rămas

cvazinecunoscut răspunsul său de pe prima pagină a unui cotidian de prestigiu din **Metropola Regatului**: - *Unde ați vrea ca să trăiți dacă v-ați naște din nou și ați putea opta? În sistemul socialist sau în cel capitalist? Răspunsul prompt și însoțit de un zâmbet semnificativ: **Categoric, în cel de al treilea!***

La **Recanati**, în **Italia**, în orașul lui **Leopardi**, marele poet romantic, pe peretele exterior al **Muzeului** ce-i poartă numele, alături de efigia sa, în anul **2003** a fost montată efigia lui **Mihai Eminescu**, executată și donată de către **Universitatea de arte din Iași**. Am fost invitat și eu cu o **Expoziție** dedicată lui **Nichita Stănescu**, la rândul meu un mare admirator al marelui romantic italian și desigur al lui **Mihai Eminescu**. Gazdele și în marea lor majoritate invitații, veniți din multe țări ale Europei, s-au dovedit buni cunoscători a-i operei celor trei și s-au pronunțat în consecință. Au fost zile de mare sărbătoare a spiritului și luminii poetice.

Cum se spune, o întâmplare italiană, *în dulcele stil clasic*.

Raisa Ambros

Eurocomunicazione,
Decembrie 2019

TOMA ȘI PICTORII

Una din marile plăceri ale lui **Toma Caragiu** era să colinde atelierile artiștilor plastici. Nu odată m-a cărat și pe mine după el. Nu

prea cumpăram. Din motive financiare. Totuși, dintr-o asemenea expediție am cumpărat, în rate, un frumos tablou înfățișând acea **Gură de Rai**, de la marginea **Deltei**, ce poartă numele de „**Portița**”.

Tabloul este semnat de **Mihai Bandac** și atârână acum, la loc de cinste, în livingul fiicei mele, aducând o priveliște dragă din **Romania** în îndepărtatul **Toronto**. Dar expediția la **Bandac** a mai jucat un rol, în afară de cel de a împodobi un perete. El mi-a inspirat un cuplet ai cărui eroi au fost **Toma** și **Anda Călugăreanu** și pe care l-am realizat împreună cu **Dan Mihăescu** și **Grigore Pop**... ajutați substanțial de scenograful **Zamfir Pasula**, un adevărat talent, coleg de facultate și de cămin cu pictorul, și el mare admirator al acestuia...”

Prietenia dintre **Toma Caragiu** și **Mihai Bandac** era de fapt legendară. I-a organizat împreună cu **Liviu Ciulei**, la **Teatrul Bulandra**, sala de la **Grădina Icoanei**, prima sa **Expoziție**. Glorioasă și vizionată într-o singură stagiune de multe mii de spectatori. Au semnat împreună zeci de farse, antologice, spre bucuria contemporanilor. Și deopotrivă seri de cântec și poezie la atelierul de la etajul VIII, alături de mari figuri artistice și culturale ale **Epocii clepsidrei**, cum o denumise cu umor și desigur subînțeles, celălalt genial ploieștean, **Nichita Stănescu**, nelipsit și el de la acele agape numite... **Bandaciade**.

La inițiativa pictorului, recunoscut prin generozitatea, fantezia și ideile cele mai surprinzătoare, **Toma Caragiu** s-a implicat cu toată ființa și disponibilitățile arhicunoscute în sensibilizarea celebrului prozator **Marin Preda**, pentru a accepta să colaboreze cu un cineast debutant, promovat și păstorit de către pictor. Multe vizite la **Casa de creație** de la **Mogoșoaia**, dialoguri și șuete culturale prelungite, spre deliciul tuturor scriitorilor încartiruiți acolo și bineînțeles a **Monșerului**.

Antologică a rămas organizarea și desfășurarea sărbătorii **Paștelui** de la căsuța din **Periş** a marelui actor. Berbeci cinefili, sacrificați și pregătiți trei zile în ritual machedonsec, adică în groapă de 2 metri, stropiți cu vinuri alese și alte produse specifice.

Totul pentru o tentativă de transpunere cinematografică cât mai potrivită cu viziunea prozatorului, a romanului **Moromeții**....

Ultima petrecere, cu multă poezie și mai ales cântec, solicitată imperativ de către **Toma Caragiu**, s-a ținut, culmea, în casa protejatului lui **Mihai Bandac**, deoarece la atelierul de la etajul VIII al pictorului, liftul era defect. Acompaniați de nelipsita chitară, au cântat cu patos și chiar dramatism, până la epuizare, tot ce-și aminteau și desigur din toate părțile lumii și în toate

limbile posibile... improvizând cu har și dăruire. Și jurându-și mai ales să reediteze spectacolul, la atelier, în sâmbăta proxima, alături de invitații obișnuiți, mulți dintre ei actori, profesori la **IATC** și studenți.

Dorea să fie prezent și **Nichita Stănescu**, cu care se întâlnise acolo și în alte seri memorabile, a cărei zi de naștere se apropia vertiginos și trebuia ca să fie celebrată cu tot fastul, emoția și venerația.

Desigur în ideea optimistă că se va repara liftul....

Nu a mai fost posibil. S-a întâmplat năprasnicul cutremur și marele actor a plecat definitiv....

Octavian Sava

REALITATEA EVREEASCĂ

Destăinuirile memoriei afective

31 Martie 2000

Cu ochii pe efigia lui Nichita Stănescu

O Bandaciadă cu cântec *)

În zilele de 6-7 noiembrie 1987, la **Valea Doftanei**, **Smaranda Jelescu** realiza o frumoasă emisiune dedicată **Oamenii munților**. Rapsozi populari, actori, localnici, ciobani. La final, desigur că Primăria a organizat o petrecere. Participanții fiind apoi găzduiți pe la casele oamenilor. **Tudor Gheorghe** și **Alexandru Repan** s-au nimerit în casa unui distins profesor de matematică, alături de **Mihai Bandac** - care-l adusese de la **Aeroportul Băneasa** pe marele rapsod al **Transilvaniei**, **Dumitru Fărcaș**. Întorși la București cu Dacia pictorului, la despărțire, pe **Calea Victoriei** colț cu **Știrbei Vodă**, cei doi pasageri, spre deliciul trecătorilor, i-au mulțumit desigur ceremonios, iar **Tudor Gheorghe** l-a avertizat: *Bandacule, deseară, vom fi și noi prezenți la Bandaciada de 8 Noiembrie de Sf. Mihail și Gavril și.... să te aștepti la ce este mai rău...!*

Au venit într-adevăr și au fost primiți cu aplauze și **Gardă de onoare**. Opt studenți de la **IATC** conduși de către **Alexandru Bindea**, **Anca Sigartău** etc. Mulți profesori tot de la **IATC**, sirfioți și sirfioțe. Multe ardelence. Destulă mâncare și băutură. Pălincă din **Oaș**, vin din **Podgoriile de la Ceptura**. Ceterași din **Maramureș**. Preparate speciale de toamnă. Un purceluș de lapte din **Ploiești**, sacrificat în ritual dacic și pregătit la tavă de către familia Adam.

La ora 22 **Tudor Gheorghe** a cerut un scaun și a anunțat: *Atenție. Petrecerea voastră barbară, ardelenască, adică frustă și simplistă, bazată pe lălăieli ale afonilor, glume fade sau seci, tachinări și ironii cazone, bârfe de tip Ferentari sau Giulești, s-a terminat. Încurajat de cei câțiva olteni de prestigiu prezenți, am să vă fac o demonstrație de petrecere valahă, adică voievodală. Deci, până mâine dimineață la orele 8... trecute fix... am să cânt în permanență. O să aveți la fiecare oră, 10 minute pentru mâncare. Atât. Că numai la mâncare vă este gândul și mereu cărâți că nu se găsește mai nimic la alimentara. Și asta în timp ce Librăriile sunt pline cu cărți pentru suflete alese, Dicționare gramaticale, Geografice, Cărți de bucate ale Sandei Marin, ca să nu mai spun de*

Antologii de cuvântări alese, sau Albume cu picturi votive ale portrețiștilor orientați de la Atelierele Pangrati...

Este timpul ca acest Bandac, la care vă hliziți cu toatele... să înțeleagă că pe lumea aceasta mai există și alți artiști înafara aceluia taragotist, al lor și al lui, de la Cluj. Se știe la cine mă refer.

Așa s-a și întâmplat.

Peste zece ore de Concert **Tudor Gheorghe**. Spre satisfacția oltenilor și valahilor prezenți, a studenților și studentelor. Spre uimirea inițială și apoi încântarea ardelenilor și ardencelor. Iar în cele 10 minute pentru... masă... parcă se băteau turcii la gura lor. Era o atmosferă de... *Fin du siecle*. Cu sunetul specific de la orele de cină ale unui **Pluton de răcani**, sau ale unui **Ospiciu de alienați în plin tratament**.

La ivirea zorilor, adică dimineața la ora 8 și ceva, (Jumătate dintre oaspeți ațipiseră.) **Tudor Gheorghe** s-a oprit, a mai băut un pahar de votcă și a precizat:

Asta a fost fraților. Cu ochii ațintiți toată noaptea pe efigia lui Nichita de pe șevaletul de lângă geam, am cântat ce ați ascultat și am repetat pentru concertul meu de duminică de la Craiova. O să mă țineți minte toată viața voastră mediocră... asta în caz că nu se va schimba cândva... câte ceva...!

Tu - și s-a adresat unei frumoase studente din colțul Salonului (se șoptea că este fiica unui celebru profesor de la Filologie) - îți iei poșeta și vii cu mine ca să-mi arăți drumul de întoarcere și să faci o cafea tare.

Iar voi... vorba poetului: „Trăind în cercul vostru strâmt, norocul vă petrece, ci eu în lumea mea mă simt nemuritor și rece”...

Și dus a fost.

Ilie Purcaru

*) 8-9 Noiembrie 1987. Zece ore de concert **Tudor Gheorghe**

A venit toamna, acoperă-mi inima cu ceva...

Sunt la **Valea Doftanei** de 3 zile, cu Carul de reportaj și cu toți colegii mei cei dragi. Sărbătorim un loc și niște oameni ai muntelui deosebiți. Am invitat să fie alături de mine prestigioși artiști din toate zonele: **Lucreția Ciobanu, Angela Bucium, Alexandru Repan, Florica Ungur, Tudor Gheorghe, Ileana Constantinescu, Angelica Stoican, Viorica Flintașu, Ghiță Turda** și mulți alții.

Lipsește **Mitru Fărcaș**.

Îl sun disperată pe fratele meu de suflet, ați înțeles desigur că este vorba de **Mihai Bandac**, rugându-l ca să-l preia a doua zi dimineața de la **Aeroportul Băneasa**, de la cursa de **Cluj** pe prietenul nostru, adică pe **Mitru**, și să-l aducă aici, în inima munților și în fața camerelor de filmat. Nu-mi imaginam spectacolul fără marele taragotist.

Zis și făcut.

Dar pentru că mai aveam mare nevoie de o recitare deosebită, cu versurile atât de dragi nouă, tuturor, ale regretatului și inegalabilului **Nichita Stănescu**, am revenit la telefon și l-am rugat pe inconfundabilul pictor figurativ ca să o preia în aceeași cursă și pe draga noastră de actriță de la **Național**, **Adela**...

Ca de obicei, **Mihai** a fost prompt, plin de solitudine și chiar foarte încântat.

Dar. Dar n-a fost ca să fie.

Adela, speriată de o anume perspectivă, m-a refuzat. pentru prima oară. Nu avea curajul ca să dea ochii cu... pictorul...! Și, cu mare durere în glas, mi-a spus, la repezeală o poveste terifiantă, care m-a cutremurat și pe care n-am s-o pot uita niciodată. Incredibilă.

Cândva, prin 1981, sau 1982, zăpăcită de cap de către un drăguț de al ei, unul **Anghel** *) - categoric un dement, de care nici n-am auzit - ceva șef pe acolo pe la

pictori, s-a cerut la un general de la Securitatea orașului, unul **Dănescu** parcă, la care avea desigur mare trecere și a aranjat cu acest iresponsabil, împreună cu unul **Gheorghiu** și el mare șef peste pictori, ca să fie primiți la ceas de taină, pentru a cere arestarea și anchetarea imediată a lui **Mihai**.

Desigur cu cele mai incredibile acuzații. Imoralitate, atitudine dușmănoasă, chiar cu ceva praștii, arbaletе și pușcoace, toate acestea mascate sub numele generic de **SIRFA**. La aceeași oră târzie, trebuind să sune, în aceeași chestiune, desigur cu totul întâmplător, de la Uniunea pictorilor, un alt descreeat, unul **Viorel** - de altfel un autodidact, un naiv stimabil - cu aceeași stranie reclamație și desigur propunere inocentă de arestare imediată a șefului **SIRFA**.

Stupefiant. Și toată această monstruoșitate, se pare ca urmare directă a pozițiilor tranșante ale lui **Mihai**, față de structurile de tip stalinist din Cultură și desigur din Uniunea lor, apărute în revistele **Flacăra** și **SLAST**.

Ce nebunie, ce lume. Nu pot ca să-mi revin.

Și desigur că **Adela** nu a mai venit.

Sper să găsească tăria ca să facă cunoscută tragica întâmplare și să-și ușureze sufletul. Poate chiar la duhovnicul ei. Nu poți trăi și nici măcar nu poți dormi cu așa o povară în suflet.

S-o lumineze și să o ajute bunul Dumnezeu.

Ce mare mahnire și ce incredibilă întâmplare.

Smaranda Jelescu

File de Jurnal. 7 Noiembrie 1987

Valea Doftanei

*) Implicat prin anii 70 într-o mizerabilă înscenare și acțiune de compromitere a ilustrului autor de manuale și profesor de Istoria artei de la Liceul Tonița, Nicolae Golfin. Totul relatat cu rușine și disperare de către eleva Luiza, cea implicată cu forța.

NICHITA: „CEA MAI SCUMPĂ E PE LUME”

de Emilia Luchian

Când universul și-a trimis solii, Ploieștiul, oraș aflat la întretăiere de drumuri, a născut oameni mari, spirite care i-au depășit granițele. În secolul al XIX-lea, Ploieștiul a fost patria lui Ion Luca Caragiale. Secolul al XX-lea ni l-a adus pe poetul Necuvintelor. Nichita, spirit rebel de creștin păcătos (Bogdan Georgescu), a creat o lume ieșită din tiparele vremii, dar care este a noastră, pentru că noi o respirăm, o gândim, o trăim și o transmitem mai departe. A fost spiritul cel mai liber din a doua jumătate a secolului trecut, s-a ridicat deasupra tuturor, i-a umbrat prin personalitate și talent, dar i-a tras după el, fiind un adevărat șef al generațiilor contemporane lui.

Nichita Stănescu a avut o mare familie: părinți, surori, soții, iubite, prieteni și neprieteni. Familia Stănescu i-a cunoscut simțul artistic, zvăpăielile,

blândețea, inteligența, generozitatea și „nenorocul”. Soțiile au văzut și simțit tandrețea, lirismul, căutările, încăpățănarea, revolta. Prietenii s-au atins de tumultul geniului, dar și de tendința distructivă asupra propriei persoane, Nichita fiind complex și contradictoriu: *Orice om dorește să fie fericit el singur*, deci și Nichita, dar aduce un amendament *Eu nu-mi dau voie să fiu fericit*, pentru că în piept nu avea o inimă, ci un creier. Este aici spiritul lui ludic, regine și victime fiind cuvintele. Ploieșteanul nostru, poetul, *pădure de simboluri* (Aurel Martin), rățacea prin voluptatea eternă a sentimentelor. Disponibilitatea lui Nichita pentru iubire era vizibilă de timpuriu. Inconștient, sentimentele se cristalizau în mod repetat, unele mai târziu, în anumite condiții. Era de părere că *Te iubesc e imposibil a se spune la Ploiești. Sentimentul nu se suportă aici decât beștelit. Dragostea*

și iubirea iau chipul amorului. Din orașul natal, însă, au pornit iubirile lui. Și a iubit până la capăt, opintindu-se uneori în neputința finalului.

Născut în luna martie (tradiția Babelor și Ziua femeii), a avut un adevărat cult al mamei, căreia i-a închinat poezii, iar atunci când era departe, la București, prin țară sau în străinătate, purta lungi convorbiri telefonice, îi aducea daruri, în special din argint, sau o ajuta bănește pentru a avea cele trebuincioase traiului ori pentru a repara acoperișul casei în care locuia.

Relațiile cu mama sa, Tatiana Stănescu, care se trăgea din nobili ruși exilați în România, au evoluat gradat, după cum viața a mers într-o direcție sau în alta. Poezia *Cea mai scumpă de pe lume*, de o sinceritate și naivitate debordante, ne conduce în lumea copilăriei lipsite de griji. *Spune-mi care mamă anume / Cea mai scumpă e pe lume? / Puii toți au zis de păsări /.../ Peștișorii, de peștoaică, / Ursuleții de ursoaică, /.../ Toți pisoii de pisică, / Iar eu de-a mea mămică.* La patru sau cinci ani o privea cântând la pian, apoi emoționat, în prima zi de școală i-a cerut să-i scurteze șorțulețul ca să i se vadă pantalonii – doar era băiat! Nichita își amintea mereu de mâinile mamei frământând aluatul, *când ne gătea aer*, timp în care ea povestea copiilor despre împăratul, *cel care se sprijinea de raze ca de un băț* și, devenit pământean, a zărit o zeiță în luminiș. Nașterea lui l-a fascinat: durere, bucurie, grijă. *Prima spaimă, de bună seamă, a fost cea a nașterii mele.* Continua un pic ironic: spaima a fost atât de uriașă, încât a uitat-o *cu desăvârșire*, așa cum se întâmpla și cu moartea. Creația pornește din durere, din gemetele mamei, care i-ar asigura viața și reușita: *Ah, ți-aș pune roți la gene / să-mi simt mama cum mă geme / mai născându-mă odat / eu, albastru împărat. / Și ți-aș pune sub călcâie / umbra de copil dintâie / și ți-aș pune lacrima / ce-a vărsat-o mama mea.* Născut din dragoste, mama sa i-a dorit o soartă fericită, tot așa cum îi prezicea propriului fiu și mama poetului Nicolae Labiș, urări pe care acesta le-a versificat: *Știu eu, mama și-a zis că mă nasc într-o zodie bună.* Din păcate amândoi au plecat mult prea devreme și în condiții vitrege.

Copilul devine adolescent, tânăr, adult și are incertitudini, căutări, se lovește de viață, este fericit - nefericit. Firească, apare întrebarea și, în același timp, răspunsul: *nimeni, nici chiar maică-mea cea sfântă și blândă și găitoare de mâncare de cartofi și cusătoare de cămașă...și nici dânsa care singura mă iubește în mod necondiționat...și nici dânsa care din amor de bărbatul solid și sentimental...și blând și muncitor...nici chiar ei, mama care m-a născut pe mine, nu i-a dat prin gând și prin inimă și prin creierul ei de femeie, să mă întrebe dacă aș vrea să mă nasc, de-aș fi în stare să fiu, de-mi este drag de aceasta.* Cuvintele rostite de Nichita sunt un imn închinat celei mai dragi, un imn al tânărului care își caută drumul în viață, hărăzit poate tocmai de nașterea lui. Trebuia să trăiască, să-și ducă destinul pentru că, în acea clipă, când aerul pătrundea în plămâni lui, *soldatul* înarmat, luptătorul, nu eroul, s-a

plecat în fața strigătului mamei: *Viața nu e pentru ucidere! Viața nu e născută pentru a fi ucisă!* Această mamă de obârșie rusă, care-și iubea fiul, nu a stat pe gânduri când, în timpul războiului, a sesizat pornirile pacifiste ale odraslei și i-a dat o lecție patriotică: un toc de bătaie pentru că i-a permis unui soldat german să se spele la pompa din curte, dându-i și un coltuc de pâine. Copilul Nichita a primit ca răsplată doar un nasture de la tunică (pe care l-a păstrat un timp – fusese un mic erou). Dușmanul, tot dușman rămâne, chiar dacă e om. Tatiana nu putea uita nici revoluția și nici refugiul. Respectul pentru mamă a rămas intact tot cursul vieții. A cerut mereu ajutor, speriat de incertitudini, de pericole reale sau nereale. Îndoiala l-a făcut să strige: *Mamă, vin perșii! / Mamă, / vin perșii! / Scoate-mi razele! / Scoate-mi luminile! / Săbiile toate! /.../ Mamă, / vin perșii, mamă! /.../ Scoate-mi armele, mamă, / sau răsare numai Luna / sau s-aude numai marea...* Teama, oare, fusese falsă? Cu fruntea plecată, cu gândul acasă, trimite o veste de cătană plecată pe alte meleaguri: *În rest află despre mine / că mama mea este încă în viață.*

Nichita iubește. A perceput acest sentiment existent între părinții săi. *Să-l fi văzut pe taică-meu dormind!... S-o fi văzut pe maică-mea veghindu-! S-au iubit ai mei, bineînțeles că s-au iubit ai mei. Din această pricină, acum la 44 de ani, șchiopăt puțin.* Ce putea să vadă copilul atunci? Universul lui era format din pomii din curte, gutuiul în special, dalele de bazalt care duceau de la poartă la ușa casei, iarba cea verde și multă, stelele pe cerul înserării și pe părinți: tatăl cel îndrăgostit și mama care făcea să zângăne în bucătărie cuțitele, furculițele și lingurile. Scene domestice, dar cu o mare încărcătură de emoții și sentimente, care l-au marcat pentru totdeauna.

În această lume este și el prezent, la început cu ursulețul de pluș, mingea, pianul și cărțile care i l-au dat pe Ghilgameș și pe Enchidu, apoi cu primele poezii scrise pe un petec de hârtie și cu scrisorile primite de la fetele din vecini sau de la liceu. Era el, *copilul lor, născut din dragostea lor, ce singuratic, ce derbedeu, ce alungat!*

Era timpul copilului devenit bărbat.

NOTE BIBLIOGRAFICE

1. Nichita Stănescu, *Amintiri din prezent*, Editura Sport - turism, București, 1985, p. 133
2. Idem, *Roata cu o singură spiță*, în vol. *Epica magna*
3. Constantin Tudorache, *Moartea este o minciună*, Amanda edit, București, 2018, pp. 66-67
4. Nichita Stănescu, *Scrisori*, postume
5. Idem, *Lapte de mamă și laptele Căii Lactee*, în *Amintiri din prezent*, pp. 227, 228
6. Idem, *Mama mea și soldatul ei*
7. Idem, *Vin perșii, mamă!*, *Armonii poetice*, Editura Karta graphic, Ploiești, 2014
8. Idem, *Ce noroc să dormi și să nu visezi*, în *Amintiri din prezent*, p. 43

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

ION GRIGORE (III)

(22.X.1908-27.VIII.1990)

Influența profesorului Ion Grigore asupra unor elevi care au devenit mari personalități

În confesiunile sale, profesorul Ion Grigore spunea: *Eu am fost exigent, în general, și în clasă și la examene, cu elevii mei. În cazurile acestea, cu cât eram mai pretențios la clasă, ca orice meșter cu ucenicii în atelier, cu atât exigența la examene făcea mai puține „victime”, uneori niciuna. Eram categoric în fața noțiunilor elementare, fundamentale.* Mai amintește de unii profesori de-ai săi, ori colegi de catedră, care și-au lăsat chiar frații repetenți.

Prin exigența-i recunoscută, profesorul Ion Grigore a format, îndrumat și decis cariera multor elevi, cărora le-a predat la clasă, i-a îndrumat la cercul de matematici sau i-a meditat.

Foarte mulți foști elevi ai profesorului Grigore au devenit mari personalități (academicieni, profesori, ingineri, medici, persoane de mare prestigiu în diverse domenii). L-aș menționa în primul rând pe marele poet Nichita Stănescu, elev al profesorului Ion Grigore, despre care voi spune mai multe în capitolul următor.

Dintre cei peste 70 de asemenea elevi eminenți, amintesc doar câțiva: Eugen Simion, Basarab Nicolescu, Mircea Petrescu, Ioan Grigorescu, Laurențiu Ulici și mulți, mulți alții. Unor elevi, care nu străluciau la matematici, le-a decis cariera, spunându-le (după mărturia unui mare medic cardiolog - Dorin Calotă): *Nu-i matematica de tine, băiete, alege altceva în viață!* Subliniez că profesorul Grigore își amintea despre elevii Nichita Stănescu și Eugen Simion că erau buni și la matematici.

*

Nichita Stănescu, membru al cercului de matematici la Liceul „I. L. Caragiale”

Deși perioada 1948-1952 ocupă un capitol important în memoriile sale, voi descrie întâmplarea cu admiterea lui Nichita Stănescu la liceu, din povestea pe care mi-a spus-o profesorul Ion Grigore, în repetate rânduri, și nu cum e scrisă în carte. În acel an, 1948, trebuia formată o singură clasă a VIII-a de 40 de elevi. Întrucât, unii elevi, care obținuseră media peste 9,00, nu intrau în primii 40, iar cineva de la conducerea de partid intervenise pentru un elev care avea o medie mai mică, profesorul Ion Grigore nu a vrut să semneze procesul verbal, în care printre cei admiși să fie inclus și elevul propus de conducerea partidului. Chemat la partid, profesorului i s-a „recomandat” să găsească o soluție. Atunci profesorul a spus soluția: *Să fie admiși toți elevii până la media celui propus de dvs.* Astfel au mai fost formate încă două clase de câte 40 de elevi și, printre aceștia, și Nichita Stănescu. Iată cum își amintește, peste ani, profesorul Grigore de Nichita Stănescu: *...impresia de adolescent scandinav pe care mi-a făcut-o unul din cei 500 de candidați, care dorea să intre între primii 40 de clasificați pentru singura clasă creată în cadrul noului liceu Nr 1, în 1948, după*

reforma învățământului, în care, puțin probabil că ar fi reușit să intre, dacă eu n-aș fi îndrăznit să refuz semnarea catalogului, până nu s-au creat trei clase, în loc de una. Devenindu-mi elev... îmi plăcea să-l văd frecventând cercul de matematică, în care mi-am dat seama, mai târziu, că, deși dotat și la matematici, nu venea decât pentru că aici erau prietenii lui cei mai buni: Mircea Petrescu, Mircea Gociman, Valeriu Pârvu, Emil Popescu. Căci eu n-am știut cât mi-a fost elev, de marea sa vocație pentru literatură și poezie. Târziu am aflat că deschide o eră nouă în poezie și, încă mult mai târziu, am aflat că era fascinat de persoana mea. Când acesta devenise marele Nichita, profesorul Grigore, amintindu-și că poetul Nichita Stănescu a fost membru al cercului de matematici, i-a adresat următoarea epigramă:

*Când el cu cifre cocheta,
Nu l-am putut încuraja,
Porni atuncea pe alt drum
Și câți mă blestemă acum...*

Această epigramă a fost publicată, pentru prima dată, în revista „Orizont”, din Timișoara, în 1973, iar un redactor de acolo i-a întors ultimul vers, astfel: *Și câți mă laudă acum!*

*

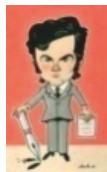
Mă aflu odată, în vizită la profesorul Ion Grigore, când a venit inginerul Mircea Gociman, coleg cu Nichita Stănescu, și i-a adus volumul de poezii „11 elegii”, în ediție bilingvă, româno-germană, cu dedicația poetului. Profesorul, primind cartea, a zis așa: *Spune-i lui Nichita că-i mulțumesc pentru carte, mai ales că e tipărită bilingv, că poate îl înțeleg în nemțește.*

*

Din confesiunile lui Nichita Stănescu, amintesc ce spunea marele poet despre profesorul său Ion Grigore: *Prima amintire despre profesorul Grigore este ultima amintire, ca să spun așa... pe care o am despre școala minunată și educația minunată pe care Domnia Sa ne-a făcut-o, și anume o am pe cea de la academicianul Grigore Moisil, cu care am avut cinstea să fiu bună cunoștință și care (Domnia Sa invitându-mă de câteva ori, nu pot să spun la masă... că masa la care mă invita era mai degrabă un pretext pentru discuție), povestindu-i excepționalul noroc de a-l fi avut ca profesor de matematică pe domnul profesor Grigore, a început un fel de straniu minunat elogiu melancolic al minunatului meu profesor de matematică. Ce-mi spunea academicianul Moisil? Îmi spunea că în Grigore există potența unui savant de primă mărime, a unei gândiri matematice absolut unice în gândirea noastră matematică și că el, Moisil, nu-l înțelege de ce, în loc să își continue cercetarea matematică, se dedică, se dăruiește în mod didactic... Poate că am pierdut un mare savant în profesorul Grigore.*

Profesorul Ion Grigore a elaborat, în colaborare, manuale școlare de matematică și geometrie pentru licee. A fost colaborator la *Gazeta de matematică*, a avut foarte mulți elevi olimpici și rezolvatori de probleme de matematică și fizică.

Continuare în numărul viitor

Aurul văzut de Al. Clenciu

Răsfoiri și comentarii

de Constantin Tudorache

Profesorul emerit de istorie Paul D. Popescu a fost un longeviv și temut inspector școlar ploieștean. Orator de excepție, și fără rival în ce privește documentarea în domeniul istoriei prahovene, Paul D. Popescu și-a anunțat odată vizita la o profesoară pe un șantier arheologic. Ca să se ajungă la obiectivul respectiv trebuia traversat un pârâiaș.

Profesoara, care îl aștepta, cu mari emoții, când l-a văzut a strigat: *Domnule inspector, așteptați că vin să vă trec eu, în cârcă, peste pârâu*. Când profesorul Traian D. Lazăr mi-a relatat această întâmplare, i-am amintit o secvență istorică povestită de Petre Pandrea despre „pezevenghiul de Țarigrad”, (așa i se spunea lui Nicolae Titulescu). Acesta a fost vizitat odată, într-un apartament luxos din Paris, de „lehaul” Mihai Ralea. Diplomatul îl primește pe oaspete în timp ce se afla în cada de baie. «Îngăduiți-mi să ating pielea Excelenței Voastre», se umilește tânărul musafir, coborând până la ultima limită a slugărniceii. Dar nici replica lui Titulescu nu este mai prejos: «Măi băiatule, de unde ești? Ai să ajungi departe. Dați-i ceva bani. Mă-ntrece în flaterie», i s-a adresat majordomului.

*

La bătrânețe, ne dor toate îmbrățișările amânate sau anulate, spune Vasile Ghica. Poetul ploieștean, Corneliu Șerban a scris acest minipoem, intitulat „Frânt”: *Simt, în întregul ființei, / toată oboseala pașilor nefăcuți*.

*

Umoristul Florin Iordăchescu are un cunoscut epitaf, intitulat, „Pe mormântul unui bețiv”:

*Trecător, stropește-mi florile cu vin
Poate se prelinge și mai jos puțin.*

Să citim, pe aceeași temă, acest catren scris de brașoveanul Nicolae Bunduri, „Colegilor la înmormântarea mea”:

*Când stați în preajmă la gropar
Și lumea-ncepe să mă plângă
Vărsați pe mine un pahar...
Dar nu cumva să dați pe lângă.*

*

Tot Florin Iordăchescu a scris și acest catren, intitulat „Aspecte postume”:

*La groapa, nu demult săpată,
Mai vin pe triste alei,
O văduvă neconsolată
Și-un oarecare văr al ei.*

Acest catren ne amintește de un banc italian, auzit la prietenul nostru, inginerul Ioan Corneliu Dinu. Într-un cimitir, o frumoasă doamnă, în doliu, este abordată de un bărbat: - *Distinsă și îndurerată doamnă, aș putea să-i iau locul soțului dumneavoastră?* La care doamna îi răspunde: - *Nu știu, vorbiți cu groparii!*

*

„Fără ham, cu toată bunăvoința cailor, căruța e greu de urnit”, spune Valeriu Butulescu. Redăm alăturat un aforism, al cărui autor nu îi mai știm numele: „Unele popoare se adaptează, ușor, la orice zăbală”. Și o sintagmă de la Machiavelli: „De ce să dai libertate unui popor care vrea să fie slugă?”

*

„Turnul din Pisa: Trebuie să te apleci, ca să ajungi celebru”, e un alt aforism al lui Valeriu Butulescu. Din cele peste 1500 de „Gânduri nepieptărate”, scrise de Stanislaw Jerzy Lec, îl amintim pe acesta, în traducerea lui Nicolae Mareș: „Spre țel? Acolo se coboară!”

*

Voltaire, marele scriitor și filozof francez, pleca într-o călătorie de plăcere cu diligența, însoțit de câțiva admiratori. Un bogătaş, care a întârziat cam mult, a întrebat glumeț, înainte de a se urca:

- Gata corabia lui Noe?

- Încă nu, a răspuns Voltaire. Mai lipsește măgarul.

Pe această temă, am citit în cartea „Cuget... deci există” a doctorului brăilean, Gheorghe Leu, următoarea anecdotă, publicată în ziarele din Brăila, în anul 1893: *Un țaran se oprește la ușa unei case de bancă și-l întreabă pe unul din salariați: - Ce vindeți aici? - Măgari!, îi răspunde cel întrebat, râzând. Țăranul a replicat: - Trebuie s-aveți mare vânzare, căci eu nu mai văd decât unul. Din aceeași sursă mai redăm o anecdotă, cu grafia de atunci. O doamnă cam corpolentă, ca să nu zic groasă cât un poloboc, se sui într-un tramvai și văzând o un domn zice vecinului seu: - Nu știam că în tramvai primesc și elefanți. Doamna cea groasă, auzindu-l, îi răspunde: - Tramvaiul, domnule, seamănă cu arca lui Noe și primește și elefanți și măgari și tot felul de dobitoace!*

*

Redăm o epigramă scrisă de profesorul universitar George Budoii, intitulată „Fiara”:

*Cea mai crudă dintre fiare,
Nu-i leoaica, cu-a'ei gheare,
Nici tigroaica-nfurată,
Ci femeia înșelată.*

Pe aceeași temă redau epigrama „Prudență”, din cartea „Antidot pentru tristețe” scrisă de subsemnatul:

*Să păstrezi, neapărat,
O distanță potrivită
De bărbatul înșelat
Și femeia părăsită.*

Și un distih scris de Corneliu Vadim Tudor:

*Nu trebuie să-mi spună, nici Goethe, nici Horațiu,
Că-n dragoste și ură, femeia n-are sațiu.*

*

Vânturați banii în mâini și veți simți, ce răcoare ține, când vă e cald și ce cald, când vă e frig. E destul să te gândești ce poți face cu banii, ca să și guști bucuria lucrului, pe care nu l-ai cumpărat. — Citat din *Hagi Tudose*, de Barbu Ștefănescu Delavrancea.

Redau o epigramă, intitulată „Unui descărcăreț”, scrisă de subsemnatul pentru „Top Epigrama”- 1983, pe tema „La iarba rea”:

*Banii, n-au fost niciodată
Pentru el problemă grea,
Fiindcă a știut să-i scoată
Din pământ, din... iarbă rea.*

Nu pot omite definiția epigramatică a banului, dată de Ștefan Tropcea:

*Banul, spune-o zicătoare,
După felul cum e scos,
Ori miroase a sudoare,
Ori e fără de miros.*

de Ion Ștefan Baicu

GEOPOLITICA ȘI GEOSTRATEGIA (VII)

Savantul de renume mondial, intuind însemnătatea fenomenelor geopolitice, a efectuat ample cercetări și asupra raporturilor dintre poporul român și vecinii lui apropiați și ceva mai îndepărtați; în adevăr, pe lista operelor iorgheiste au rămas înscrise titluri ca: *Petru cel Mare și Țările Române, Politica Austriei față de UNIRE, Chestiunea Dunării, Chestiunea Mării Mediterane, Istoria Statelor Balcanice, Despre venețieni la Marea Neagră*, dar și impresionantele și valoroasele lucrări: *Istoria Imperiului Otoman și Byzance après Byzance*, la care se va adăuga cunoscuta *Istorie a Românilor* în zece volume din anii 1936-1939. În fine, în demersurile sale pentru apărarea intereselor naționale, apostolul neamului nostru și-a exprimat tranșant opoziția față de expansiunea economică a *Germaniei Hitleriste*; în context, publicând articolul *Descoperirea României – mare Eveniment Geografic*, el preciza că descoperitorul provenea de la *BERLIN*, căci, la noi, *era țara de grâne și lemn, de pescării la râu și la mare, cu izvoare de petrol și cu minerale abia explorate și scânteierea aurului dacic*, care a atras atâția aventurieri încă de pe vremea *Romei Antice* – cf. *Neamul Românesc* din 20 noiembrie 1938; vezi și *Evoluția Vieții Statale la Români*, în 2018, de **Ion Șt. BAICU**, inclusiv *opera* regretatului istoric ieșean **Gheorghe BUZATU**.

Începând din anul 1941, *școala geopolitică românească* a înregistrat și o lansare instituțională prin apariția celui dintâi *periodic* de profil din țara noastră: revista *GEOPOLITICA și GEOISTORIA* sub egida *Societății Naționale de Statistică*. În *Cuvântul Înainte*, unul dintre inițiatori, geograful **Ion CONEA**, preciza că *geopolitica nu era altceva decât, în mare măsură, geoistoria prezentului și geopolitica deriva, în parte, din geoistorie și numai în lumina acesteia putea geopolitica lămurii îndeajuns prezentul*; în continuare: *Geopolitica azi verifică adevărul că, în trecut, istoria, care nu fusese decât un flux geopolitic în vreme, s-a Țesut modelată, în măsură însemnată, după realitățile geografice*. Interesantă era sintagma adăugită la această publicație: *revista română pentru sud-estul european*, care se edita în contextul evenimentelor explozive de pe continentul nostru, reflectând neliniștea poporului băștinaș în legătură cu unele eventuale primejdii externe; în acele condiții se va publica și formula *România în marginea continentului – o problemă de geopolitică românească* de **Simion MEHEDINȚI**; în epocă, simultan, se punea în circulație și volumul intitulat **GEOPOLITICA**, care includea studii semnate de către **Ion Conea**, **Anton Golopenția** și **M. Popa-Vereș** sub egida editurii **RAMURI** din Craiova.

Continuare în numărul viitor

SĂ NU UITĂM ODISEEA TRANSILVANIEI! ȘI ISTORICUL TRATAT DE PACE DIN 1920 DE LA TRIANON! (XIV)

19. În aceste condiții, șeful delegației maghiare a protestat, dar, în zadar, împotriva hotărârilor legate de Ungaria; el a contestat din nou, tot fără succes, caracterul plebiscitar al deciziilor de UNIRE din anul 1918. În ziua de 16 mai 1920, refuzând semnarea tratatului, delegația Ungariei la conferință și-a prezentat demisia; la numai o zi, pe 17 mai, ministrul de externe în guvernul *Horthy* a remis președintelui conferinței o notă, prin care anunța că, totuși, Ungaria va semna tratatul de pace. Astfel, la 4 iunie 1920, la *Marele Trianon*, marile puteri, două personalități maghiare (**G. de Benard** și **A. de Tordá**) și două reprezentând țara noastră (**Nicolae Titulescu** și dr. **Ioan Cantacuzino**) au semnat un document, devenit istoric, care suna ca atare la art. 45: *Ungaria renunță, în ceea ce o privește, în favoarea României, la toate drepturile și titlurile asupra teritoriilor fostei monarhii austro-ungare, situate dincolo de fruntariile Ungariei, astfel cum sunt fixate la articolul 27*. Parlamentul României Mari a ratificat **Tratatul de la Trianon**: la 17 august - Senatul și la 26 august - Camera Deputaților. Potrivit acestui document, România urma să plătească 500.000.000 de coroane aur din datoria fostului Imperiu Austro-Ungar, un miliard de coroane în contul răscumpărării bunurilor fostei monarhii și 230.000.000 franci aur ca taxă de... *eliberare*; în felul acesta, tratatul aducea grave atingeri suveranității și independenței statului român: *România Mare* – cf. *Tratatul de la Trianon – consacrare internațională a legitimității unirii Transilvaniei cu România*, 1976, de **Viorica Moisuc**.

Dincolo de toate acestea, națiunea noastră obținuse recunoașterea internațională a cauzei sale - **MAREA UNIRE** -, pentru care luptase secole de-a rândul și dăduse numeroase jertfe umane și materiale. Să nu ne surprindă, deci, marea nemulțumire a guvernelor și cercurilor politice maghiare peste timp și de astăzi; ele au ajuns până acolo încât să aprecieze acest tratat de pace ca... *imperialist*! Istoria a demonstrat, însă, că, de fapt, atunci, la 4 iunie 1920, se făcuse o mare dreptate poporului nostru: nu întâmplător, apelăm, în final, la spusele unui distins istoric englez, care scria în 1934: *Tratatul de la Trianon a încheiat cea mai importantă epocă din întreaga istorie a națiunii române*, deci **R.W. Seton-Watson** în opera sa *A History of the Romanians*, 1934, **OXFORD**.

BIBLIOGRAFIE

1. TRATATUL *Istoria Românilor*, 2001-2010, vol. I-X, sub egida Academiei Române. 2. BAICU, I. Șt. și Constantin DOBRESCU, *Nicolae Iorga și Prahova. Documente: 1889-1938*, Buc., 2000, Editura „SILEX”. 3. BARIȚIU, George, *Scrieri social-politice*, Editura Politică, 1962. 4. BERINDEI, Dan, *Epoca UNIRII*, Buc., 1979. 5. BRĂȚIANU, Gh. I., *Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*, Editura „Eminescu”, 1980. 6. CÂNDEA, Virgil, *Războiul dominant*, Editura „Dacia”, 1979. 7. CHERESTESIU, Victor, *Adunarea Națională de la Blaj – mai 1848*, Editura Politică, 1966. 8. CONSTANTINIU, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura „Univers Enciclopedic”, 1997. 9. DAICOVICIU, Hadrian, *Dacia – de la Burebista la cucerirea romană*, Editura „Dacia”, 1976. 10. GIURESCU, C.C., *Transilvania în istoria poporului român*, Editura Științifică, 1967. 11. GIURESCU, D.C., *Istoria ilustrată a românilor*, Editura „Sport-Turism”, 1981. 12. IACOB, Gh. și L. IACOB, *Modernizare – europenism. România de la Cuza Vodă la Carol II*, vol. I și II, Editura Universității „A.I. Cuza”, 1995. 13. IORGA, Nicolae, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, Buc., 1989. 14. IORGA, Nicolae, *Istoria românilor pentru poporul românesc*, vol. I-II, Editura „Minerva”, 1993. 15. LUPAȘ, Ioan, *Istoria unirii românilor*, Editura „Scripta”, 1993. 16. MACREA, Mihail, *Viața în Dacia Romană*, Editura Științifică, 1969. 17. PASCU, Ștefan, *Marea Adunare Națională de la Alba Iulia*, Editura „Dacia”, 1968. 18. PĂRVAN, Vasile, *Getica*, Editura „Meridiane”, 1982. 19. PETRESCU-DĂMBOVIȚA, M., *Scurtă istorie a Daciei preromane*, Editura „Junimea”, 1978. 20. PLATON, Gh., *Istoria modernă a României*, Buc., Editura Didactică și Pedagogică, 1985. 21. PLATON, Gh. și colaboratorii, *Cum s-a înfăptuit România modernă*, Editura Universității „A.I. Cuza”, 1993. 22. POP, I. Aurel, *Românii și ungurii în secolele IX-XIV*, Buc., 1995 și *Istoria ilustrată a României și a Republicii Moldova*, vol. I-VI, 2017. 23. PRODAN, David, *Răscoală lui Horea*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980. 24. SCURTU, Ioan, *Monarhia în România. 1866-1947*, Ed. „Danubius”, 1991. 25. STAN, Apostol, *Putere politică și democrație în România, 1859-1918*, Editura „Albatros”, 1995. 26. STOICESCU, Nicolae, *Continuitatea românilor*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980. 27. ȚURLEA, Petre, *Nicolae Iorga în viața politică a României*, Editura Enciclopedică, 1991. 28. XENOPOL, A.D., *Istoria românilor din Dacia Traiană*, ediția a III-a, Editura „Cartea Românească”, 1925.

CORESPONDENȚA POETULUI GRIGORE ARBORE CU BASARAB NICOLESCU (XIII) (1975)

de Traian D. Lazăr

În septembrie 1975, se termina stagiul de studiu petrecut de Grigore Arbore în Italia. Sub aspect sentimental și al utilității, el aprecia pozitiv perioada petrecută în această țară „unde m-am simțit excelent... și unde, mai ales am înțeles câte ceva”.

Fire meticuloasă și metodică, Grigore Arbore și-a pregătit în detaliu revenirea în țară preconizând acțiuni pentru sine: să scrie literatură, să-și ia soția și să se ducă „vor vedea cu ochii”.

Își dădea seama că „începe o nouă perioadă de oboseli și comentarii interne”, și se referea cu ironie la faptul că se gândea „deja cu oarecare simpatie la prima coadă ce o voi face în curând pentru a-mi procura să zicem nu ulei, ci o carte”. Nu voia să fie lipsit de informații privind evoluțiile, mai ales culturale, din Occident și a stabilit ca, prietenul său Basarab, să-i trimită o revistă din Franța. Întrucât rămăsese dator unei persoane din Italia, a propus lui Basarab să-i achite acesta datoria, urmând ca el să-i înmâneze suma corespunzătoare, d-lui Niculescu.

Prima constatare a lui Grigore Arbore, după revenirea în țară, a fost aceea că „nu văd nici o perspectivă... Oamenii s-au schimbat, nu prea e nimic de făcut”. Era efectul ruperii lui de realitățile românești și al adaptării la cele occidentale. Singurul element, care îl readucea în țară era „prezența soției mele”.

DOCUMENTE

Scrisoare a lui Grigore Arbore din 30 iunie 1975
30 iunie (1975)

Dragă Basarab

În fine sfârșii lucrarea și peste câteva zile o susțin. Ce mai e nou pe la voi?

E probabil ca, la sfârșitul lui iulie, să trec spre Anglia. M-aș opri la Paris 1 (2) zile și de data aceasta, dacă sunteți la Paris, aș abuza de gentilețea voastră, dat fiind circumstanțele, voi face un voiaj cam în genul studentesc.

Cred că, de altfel, această posibilă întâlnire va fi una dintre acelea ce nu lasă mari speranțe pentru alta. În septembrie mă duc acasă și situația e în plină evoluție. Singurul element ce mă atrage actualmente într-o anumite direcție e prezența soției mele. M-am convins că literatură se poate scrie și în altă limbă și chiar ocupându-te de altceva decât exclusiv de scris.

Ce face Michelle? Dar tânăra Daria?¹ Omagiile mele! Poate îmi dai un semn de viață!

Grigore

Scrisoare a lui Grigore Arbore din 17 septembrie 1975

17 – IX – (19)75/h(our) 15

Dragă Basarab

Peste câteva ore las Italia, las un birou și o bibliotecă unde m-am simțit excelent, unde am scris câte

ceva și unde, mai ales am înțeles câte ceva.

Am deci toate motivele pentru a fi mulțumit și a mă declara satisfăcut. Am însă și toate motivele pentru a nu fi satisfăcut, cum bine știi. Începe o nouă perioadă de oboseli și comentarii interne cu atât mai inutile cu cât nimic nu se poate modifica.

Zilele acestea mi-a fost greu să vorbesc italiană încât am reînceput să vorbesc în română. Pe stradă m-am surprins precum moșnegii vorbind singur, mai exact spunându-mi lucruri cunoscute cu voce tare. Dar viața e așa cum e și probabil că îmi fac gânduri inutile. Îndemnul la acțiune mai multă și la mai puțină gândire nu era chiar lipsit de rațiune.

Îți voi scrie fără îndoială din București unde voi ajunge pe 20 sept(embrie). Îl voi vedea pe tatăl tău abia după 1 oct(ombrie) deoarece după 2 ore maxim de la sosire îmi voi lua soția și ne vom duce unde vom vedea cu ochii.

Sper că, între timp, ție și lui Michelle v-au trecut dorințele de a redescoperi într-o anumite parte a lumii obiectele de toate zilele prin redescoperirea plăcerii de a le putea realiza chinuitor posesia. Eu care, cum știi, nu sunt sclavul nici unui obiect, mă gândesc deja cu oarecare simpatie la prima coadă ce o voi face în curând pentru a-mi procura să zicem nu ulei, ci o carte.

Dorința mea, cum știi e ori să reușesc să fac ceva ori, dacă nu, să falimentez, cu seninătate. Sunt pe drumul bun, cred, pentru a doua alternativă.

Mi-ar face mare plăcere să vă văd curând, măcar pe Michelle. Sper că acest lucru se va realiza într-o zi.

Am să-ți scriu eventual, rugându-te ca uneori, când va fi cazul, să îmi trimiți câte o revistă politico-culturală de tine deja citită. Momentan vreau să văd cum se poate face, nu vreau să-mi diminuez capacitățile analitice datorită lipsei de informații.

Salută-l te rog pe acel mare și onest artist numit Cupșa. pe voi vă îmbrățișez.

Grigore

P.S. Las în urma mea la Normală unele debite în valoare cam de 250 fr(anci) fr(ancezi). Dacă tu mai ești interesat în a face ca tatălui tău să îi mai ajungă compensații pentru cheltuielile de care îmi vorbeai, trimite, când îți convine, direct la Cassa di Risparmio din Pisa, Piazza Dante, Pisa în contul nr 111/46842, aparținând persoanei numite Margherita Galbieti, această sumă și avertizează-mă cu o formulă generică „am trimis la Pisa cărțile” la grece) într-o scrisoare asupra chestiunii. Nu e o problemă urgentă, deci m-am gândit că dacă tu tot te gândeai la tatăl tău, mai bine să facem chestia asta împreună. Nu-mi place să am combinații financiare cu oricine.

Te îmbrățișez din nou.

¹ Întrebarea permite datarea scrisorii în 1975, Daria fiind născută la 15 februarie 1975.

INVAZIA ARMATELOR RUSE ÎN TIGHINA, 19-24 Iunie 1992

de Anatol Munteanu

Rezumat: Războiul de pe Nistru din anul 1990-1992, este un capitol tragic din istoria poporului nostru. La 19-24 iunie 1992, la Tighina (Bender) s-a dat marea bătălie împotriva separatismului și ocupantului rus, care permanent ține în tensiune toată suflarea românească din Moldova de peste Prut. În această bătălie decisivă, Federația Rusă, contrar deciziilor SUA și Uniunii Europene, au invadat Tighina acționând cu unități militare ale Armatei a 14-a ruse, folosind tancuri, artilerie și trupe motorizate. În luptele pentru independența R.Moldova au căzut sute de militari, combatanți și civili, dar orașul Tighina și alte poziții de luptă de la Cocieri-Dubăsari, Coșnița-Doroțcaia nu au fost cedate inamicului. Războiul 1990-1992 s-a derulat în câteva etape, foarte bine pregătit de serviciile secrete ruse, într-un stil modern al războiului hibrid, de manipulare a etniilor, a populației autohtone, a factorilor politici din R.Moldova. Scopurile propuse de Rusia s-au realizat.

Cuvinte cheie: război hibrid, informații, servicii, lupte, unități militare, separatiști, polițiști, voluntari, Conenție.

Abstract:

Keywords:

Începând cu anii 1988-1990, în fosta Republică Sovietică Socialistă Moldovenească se constituie Mișcarea de Eliberare Națională, care a luptat pentru libertate, dezrobire, ieșirea din URSS și Unirea cu Țara mamă, România. Totul a mers bine până în anul 1991, când Republica Moldova și-a proclamat independența și suveranitatea.

În scopul păstrării sistemului sovietic (ruses), în Republica Moldova și alte regiuni ale URSS, rușii au organizat confruntări politice și militare.

Forțele Kremlinului: nomenclatura de partid, K.G.B.-ul, armata din districtul militar Odesa, subunitățile de spionaj și contraspionaj ale Armatei a 14-a au acționat clandestin, au pregătit cadre specializate și executanți, creând acele structuri ilegale, care, în 1991, au declanșat conflictul militar.

Tot atunci a luat ființă Consiliul directorilor întreprinderilor mari și a Complexului militar industrial, condus de Moscova, personal de Președintele Sovietului Suprem al URSS, A.I. Lukianov, în fapt capul de pod împotriva fasciștilor români, din Republica Moldova.

Activitatea distructivă, de formare a republicilor separatiste în Transnistria și Găgăuzia au fost realizate de Ig. Smirnov și oficialii ruși de la Moscova, deputații: Travkin, Jirinovski, Ruțkoi, Morozov, Graciov, inclusiv de ex-președinții Gorbaciov și Elțin.

Așadar, ce a avut loc în Republica Moldova: Un

conflict armat? Un război hibrid? Un război pentru apărarea suveranității și independenței Republicii Moldova?

Ca cercetător în istorie militară, pe baza studiilor și documentelor analizate, împreună cu alți istorici, am constatat că din octombrie 1990, și până la 5 august 1992, a fost un război declanșat de fosta URSS, preluată de Federația Rusă, împotriva Republicii Moldova, un război tactic de tip nou, numit astăzi războiul hibrid.

Separatiștii ruși din Transnistria au organizat și realizat evenimente destabilizatoare, diversiuni și incidente între autoritățile legitime ale Republicii Moldova și grupuri paramilitare rusofone pe toată zona nistreană, începând cu nordul Moldovei – Otaci, Kamenca; centru – Râbnîța, Dubăsari, Grigoriopol, Tiraspol, Slobozia, partea dreaptă a Nistrului-Tighina, Gâsca, Copanca, Chițcani; partea de sud-est – Talmaza, Râscăiet, Ciobruciu; partea de sud – Comrat, Vulcănești. În acestea și alte localități, structurile militare ale armatei ruse și separatiste au atacat posturile de poliție și grupuri de oameni neînarmați, folosind tehnică militară și arme de foc. Incidentele militare s-au transformat în acțiuni de luptă împotriva organelor legale ale Republicii Moldova. Primăriile și oamenii de bună credință au opus rezistență. În majoritatea satelor din zona nistreană s-au organizat posturi de control și apărare împotriva incursiunilor separatiste și a omuleților în uniforme verzi (militari fără însemne din armata rusă), precum și a cazacilor ruși veniți din Kubani, Don, etc, regiuni ale Rusiei.

Armata a 14-a rusă și forțele separatist de la Tiraspol invadează, la 19-20 iunie 1992, teritoriul Tighinei, pământ al Țării Moldovei.

Pentru Republica Moldova războiul hibrid impus de Rusia a însemnat apărarea propriei independențe și integrități. Caracterul și conținutul evenimentelor nu trebuie minimalizate. Acesta a fost un război al Federației Ruse contra suveranității și independenței Republicii Moldova, a fost un război pentru a împiedica integrarea cu Uniunea Europeană și posibila unire a Republicii Moldova cu România, Se preconiza restabilirea dominației geopolitice a Rusiei în aceasta regiune de sud-est a fostei URSS.

Continuare în numărul viitor

Întâmplările care au precedat cucerirea Aradului

O pagină mai puțin cunoscută din istoria Unirii noastre

de Constantin Dobrescu

Costel Matei

După istorica Mare Adunare de la 1 Decembrie 1918, românii au mai avut de luptat până la transpunerea în viață a celor stabilite la Alba Iulia printre care dreptul la autodeterminare și introducerea administrației românești în teritoriile revenite la patria mamă.

Datorită îndărătniciei clasei politice maghiare, putem spune că în unele zone au fost duse lupte pas cu pas. Datorită dominației austro-ungare asupra Transilvaniei, românii care formau populația majoritară, cunoscând mentalitatea versatilă și ipocrită a maghiarilor, care nu cedau ușor, au avut nevoie de mai multă hotărâre și răbdare.

Un mare păcat al istoricilor din perioada comunistă și chiar după aceea, este că nu ne prezintă realitatea așa cum a fost.

În demersul nostru publicistic încercăm să conturăm un episod mai puțin cunoscut de cei din „regat,” a luptelor duse de români pentru ocuparea Aradului, oraș perceput în epocă drept „mica Viena”. Acum 101 ani a fost numit primul prefect român al Aradului. De menționat că orașul Arad era considerat capitala românilor din monarhia austro-ungară după anul 1895 până la 1918.

Carol I de Habsburg, împărat al Austro-Ungariei și rege al Ungariei sub numele de Carol al IV-lea, a numit ca prim ministru în Ungaria pe Mihályi Karolyi, adept al unor reforme radicale, dar, ca orice regim politic maghiar (inclusiv regimul bolșevic al lui Bela Kun) nu și-a schimbat principalul obiectiv al Ungariei, respectiv conservarea integrității teritoriale. Declararea Independenței Ungarei și mai ales Proclamația adoptată de guvern, introducea votul universal iar la punctul 10 recunoștea noile state formate din desprinderea de fostul imperiu: Polonia, Cehia, Ucraina, Austria și Yugoslavia. Proclamația nu făcea nicio referire la Transilvania.

Să vedem în perspectiva celor peste o sută de ani trecuți, zilele de groază și sânge, de bucurii și speranțe, care au dus la dominația românească în orașul care a reprezentat înainte de Marea Unire, centrul politic și îndeosebi spiritual al românilor ardeleni.

Spiritul naționalist plămădit în redacțiile ziarelor „Românul” și „Tribuna”, n-a putut fi înăbușit nici cu cizma, nici cu baioneta și peste contigentele nefavorabile ale timpurilor Aradul a devenit românesc.

TRATATIVELE DE LA ARAD.

Cu ziua de 1 Noiembrie 1918 Aradul începe să aibă un rol decisiv în evoluția destinului politice românești din Ardeal.

Forța militară a monarhiei bicefale a fost trântită la pământ și Austro-Ungaria învinsă a cerut armistițiul. Conducătorii de la Viena și Budapesta și-au dat seama că victoria principiilor wilsoniene în ceea ce privește dreptul de autodeterminare al popoarelor, va duce la desmembrarea monarhiei și politicienii maghiari au căutat să salveze situația printr-o înțelegere cu minoritățile.

Ca urmare la Budapesta s-a instalat un guvern democratic, spre a fi pe placul marilor puteri democratice din Apus, sub conducerea contelui Mihai Karolyi și având ca ministru al minorităților pe sociologul și profesorul Iaszi Aszkar. Incontestabil acesta în virtutea faptului că ducea o politică moderat socialistă a fost adesea pentru acordarea unui tratament mai bun minorităților (inclusiv pentru români) și a manifestat, fără să putem ști dacă au fost sincere sau dictate de interese politice.

Guvernul contelui Mihai Karolyi s-a bucurat la început de o mare popularitate în rândurile maghiare și Ungaria învinsă pe câmpul de luptă spera ca acest guvern să poată salva situația la masa verde. Profesorului Iaszi Aszkar i-a revenit greaua sarcină să găsească un modus vivendi în raport cu minoritățile din Ungaria. Nu insistăm asupra imposibilității acestui lucru în care nu credea nimeni în afară de guvernarea din Budapesta și amintim că o astfel de înțelegere au căutat să încheie cu reprezentanții poporului român și în acest scop s-a hotărât o întrunire la Arad.

La 1 Noiembrie s-au întâlnit la Arad reprezentanții guvernului maghiar și al Consiliului Dirigent din Sibiu. Din partea maghiarilor au participat ministrul Iaszi Aszkar, socialistul Desideriu Bokany, subsecretarul de stat dr. Iuliu Racz, guvernatorul Banatului dr. Otto Roth, al Clujului dr. Apathy Stefan, prof. universitar Somes Bodreg și guvernatorul Aradului dr. Ludovic Varjassy. Din partea Comitetului Național Român au participat Iuliu Maniu, Vasile Goldiș, Ștefan Cicio Pop, Aurel Lazar, Ioan Suciu, Aurel Vlad, Petru Groza, Virgil Bontescu, Mihai Gropșan, Justin Marsieu, Cornel Iancu și George Crișan.

Iaszi Aszkar a asigurat reprezentanții români de radicala schimbare de mentalitate de la Budapesta și de bunele intenții ale guvernului maghiar față de naționalități. În același timp a expus un plan după care Ardealul urma să devină un stat federal în genul Elveției împărțit în cantoane, în care toate naționalitățile să se bucure de aceleași drepturi.

Reprezentanții români n-au avut niciun motiv să creadă în sinceritatea cuvintelor și promisiunilor maghiare cu atât mai mult cu cât ele erau făcute într-un moment deosebit de dificil pentru poporul maghiar și contestând temeiul afirmațiilor maghiare au declinat competența, urmând ca Marea Adunare de la Alba Iulia să-și exprime voința poporului român din Ardeal.

Eșecul tratativelor a fost dezastruos pentru guvernul maghiar care vedea că întreaga sa politică se năruia ca un castel din cărți de joc. Dacă guvernul ar fi ajuns să cadă de acord cu românii care au constituit minoritatea cea mai numeroasă și conștientă, acordul cu celelalte minorități ar fi fost facil.

Cu o lună mai târziu, la 1 Decembrie 1918, în adunarea de la Alba Iulia, poporul român din Ardeal și-a arătat voința sa unanimă și entuziastă de a rupe pentru totdeauna toate firele care o legau de Budapesta.

Continuare în numărul viitor

Conferința lui Constantin Vișoianu despre Mirabeau

de Constantin Dobrescu

Înainte de a intra în miezul problemei, ținem să arătăm în câteva cuvinte cine a fost cel care va conferența. Acesta este Constantin Vișoianu (1897-1994), jurist, diplomat, publicist și om politic de elită, care s-a născut la 4 februarie la Urlați unde va urma și cursurile școlii primare. Studiile secundare le va urma la Liceul „Sfinții Petru și Pavel” din Ploiești, după care va studia literele la Universitatea din București și își ia doctoratul în drept la Paris.

A fost avocat în cadrul baroului Olt (din 1926), apoi în baroul din București (1937), secretar al Tribunalului mixt de arbitraj de la Paris (1926-1929), consilier tehnic la Liga Națiunilor, expert la Departamentul pentru limbi și Naționalități de la Geneva. În perioada 1931-1933 face parte din delegația permanentă a României la Conferința de dezarmare a Ligii Națiunilor. Este trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României la Haga (1933-1935) și Varșovia (1935-1936).

A fost membru al PNT și în aprilie 1944 este trimis la Cairo pentru a negocia cu încheierea armistițiului cu Aliații, dar fără succes. A fost numit ministru de externe în guvernele conduse de generalii C. Sănătescu și N. Rădescu. A făcut parte din delegația română care a plecat la Moscova pentru semnarea Convenției de Armistițiu alături de Barbu Știrbei, Lucrețiu Pătrășcanu și generalul D. Dămăceanu. Refuză postul de ministru de externe în guvernul dr. Petru Groza. Fuge din țară cu ajutorul misiunii militare Aliate la bordul unui avion american, din cauza comunizării țării.

Între 28 octombrie 1947-11 noiembrie 1947, Constantin Vișoianu a fost inclus în grupul PNT în frunte cu Iuliu Maniu și Ion Mihalache fiind acuzat, judecat și condamnat la 15 ani muncă silnică. În exil, devine membru al mai multor organisme ale românilor din afară.

Înființează în SUA Comitetul Național Român pe care-l conduce între anii 1950-1975. Acționează în cadrul Adunării Națiunilor Captive reprezentând România. În exil a înființat Fundația universitară Carol I.

Ca publicist s-a remarcat cu multe articole de politică externă publicate în „Viața românească” (unde a fost director al acesteia), „Prezentul”, „Jurnalul”, „Jurnalul de dimineață” etc.

În clipele de răgaz între două misiuni diplomatice, când era în țară, era solicitat să prezinte câte o conferință, fie la societatea Istoria gândirii europene condusă de Elena Văcărescu sau la Asociația „Amicii Franței” aflată sub auspiciile Institutului francez de Înalte studii din România.

Sub egida „Amicilor Franței” Constantin Vișoianu a ținut în ziua de 12 martie 1940 la Sala Dalles plină până la refuz conferința despre Mirabeau. Conferința se circumscria ciclului generic „Istoria civilizației franceze”. Prin acest ciclu de conferințe Institutul francez dorea să comemoreze Revoluția franceză revoluție, care a răspândit ideile esențiale de libertate și

egalitate civică, care a dus la înălțarea individului și ridicarea nivelului de trai al omului.

Comemorarea după cum afirma filozoful și poetul Lucian Blaga care a audiat Conferința „avea ca scop de a apropia și mai mult legăturile tradiționale de prietenie ce există între România și Franța”.

Înainte de a intra în miezul problemei, eruditul conferențiar evoca evenimente din marea revoluție franceză din care se desprinde figura impresionantă și atât de interesantă prin varietatea activității sale.

Mirabeau (1749-1791) pe numele său întreg Honore Gabriel Riqueti de Mirabeau a fost un cunoscut om politic și orator participant la Revoluția franceză (1789-1794) fiind președinte al Adunării Constituante în 1791 fiind adept al regimului monarhic constituțional.

Mirabeau a găsit în C. Vișoianu un admirabil portretist și în același timp un critic imparțial care a știut să scoată din noianul documentelor sau bibliografiilor mai mult sau mai puțin romanțate, partea de adevăr. Astfel ni se prezintă în Mirabeau regalitul, reformatorul, oratorul, deci un personaj complex care a dominat o perioadă complexă din cele mai interesante a Revoluției franceze. Conferențiarul începe expunerea sa cu o profesiune de credință afirmând că face „parte din categoria de oameni care știu că valoarea esențială a națiunii franceze este umanitatea”.

Aflăm că viața celui care a dominat o perioadă din cele mai complexe a istoriei revoluției franceze a fost plină de mizerii, de suferință și de glorie, bogată în complexe contradictorii și în situațiuni din cele mai variate.

Rolul public al lui Mirabeau a fost legat de epoca cea mai tumultuoasă a istoriei Franței, căci geniul său politic și oratoric s-au îmbinat într-un tot armonic ce a servit cauza umanității și cauza țării sale.

Mirabeau s-a născut cu doi dinți, un picior beteag și limba întoarsă. Părinții credeau că cel mai mare orator al Franței va fi mut. Dar în curând piciorul beteag s-a dres, limba a devenit normală și de la vârsta de cinci ani, Mirabeau și-a manifestat talentele oratorice. Tânărul Mirabeau era o fire plină de curiozitate, de energie, o capacitate de a asimila cu ușurință cele mai disparate elemente. Din cauza firii sale neastâmpărate, tânărul Mirabeau a schimbat mai multe școli, în momentul în care era să fie dat afară și din colegiul ținut de un preot, a fost internat într-o școală închisoare. Mirabeau rostește un impresionant discurs în fața colegilor săi de școală, reușind să înduplece pe conducătorul școlii și scapă astfel de excludere.

După o carieră strălucită de militar în special în Corsica, el se întoarce în Franța, dându-și seama că țara sa este în pragul unor transformări radicale. Primul său act politic a fost determinarea guvernului de a alege judecătorii și nu de a-i numi!

LUCA ELEFTERESCU, UN PREFECT PREOCUPAT DE MODERNIZAREA JUDEȚULUI PRAHOVA

de Cătălin Dobrescu

Luca Elefterescu s-a născut la București în anul 1853. A absolvit cursurile facultății de drept din București în anul 1877. Imediat după absolvire a activat pentru puțin timp ca subprefect de Dobrogea, recent revenită statului român ca urmare a Congresului de Pace de la Berlin și denumită în epocă drept California României. Stabilindu-se definitiv la Ploiești și-a început activitatea ca judecător și apoi ca prim-procuror al Tribunalului Prahova.

A intrat în politică, activând în Partidul Conservator pe care în mod statornic l-a reprezentat cu onoare, retrăgându-se atunci când partidul s-a prăbușit.

Simpatic, modest și vesel dar și amabil până la cordialitate cu toată lumea, chiar și cu adversarii politici. Era exponentul aripii cantacuzine a Partidului Conservator. Luca Elefterescu nu a confundat interesul public cu cel personal.

Pentru liberali, Luca Elefterescu era un „Cașavencu redivivus”, caracterizat drept „venetic îmbogățit din afacerile cu terenurile petrolifere”. De asemenea era un orator politic strălucit, cu o profundă cultură, care avea și o deviză ce l-a călăuzit toată viața: „iubește frumosul, adică adevărul, luptă-te, suferă și vei învinge”.

Luca Elefterescu moare la începutul lunii octombrie 1925 la vârsta de 74 de ani, la București. În timpul refugiului în Moldova se îmbolnăvește și se retrage în capitală.

De menționat că în anul 1925 au trecut în neființă și alte nume mari ale științei și culturii naționale ca Gh. Munteanu-Murgoci, muzicologul Gh. Dima, ing. Anghel Saligny, etc.

Luca Elefterescu a fost regretat de prahoveni și pentru că a fost o mare inteligență, un spirit deosebit și un capabil om politic, dublat de un mare profesionist. El era convins că politica nu se face numai cu inteligență, ci cu inteligență luminată și întărită de credință.

Ștefan Stroe-Petrescu, fost prefect de Prahova din partea PNT, dar mai ales liberalul Spirea Sorescu, și el prefect, i-au purtat lui Luca Elefterescu o considerație deosebită. Ambii erau membrii ai unor partide adverse din punct de vedere politic. Dar Spirea Sorescu avea afinități profesionale cu Luca Elefterescu, liberalul în cauză fiind și el implicat în afaceri cu petrol, provenind dintr-o adevărată dinastie de petroliști din Bordeni.

Avocatul N. Stroescu povestește în amintirile sale că luând un interviu lui Spirea Sorescu despre starea județului Prahova, a observat că în luxosul birou prefectorial el nu ocupa biroul de drept al prefectului. Întrebat fiind, Spirea Sorescu spune în anul 1924 că pe acel scaun a stat unul din cei mai reprezentativi politicieni ai Prahovei, cu mari merite în dezvoltarea județului.

Grecenii o familie de boieri cu rădăcini istorice

de Constantin Dobrescu

În cercetările mele privind istoricul comunei Tomșani, comuna natală a mamei mele Dobrescu Florica, mai precis statul Loloiasca, am constatat ca sunt unele evenimente și personalități care merită a fi cunoscute. Înainte de a purcede la ceea ce mi-am propus a arăta, țin să fac unele precizări.

Încă din vechile împărțiri administrative ale Țării Românești, Comuna Tomșani cuprindea în raza sa pe lângă satul Tomșani, Magula sat format de oameni de isprava, Loloiasca și Cioceni. De reținut că acest sat va intra în componența comunei Albești-Paleologu târziu în perioada de reorganizare comunistă. Spunem acest lucru pentru a respecta adevărul istoric nu după conjuncții politice.

Împreună cu distinsul ziarist și om de televiziune Daniel Dimache, ne-am oprit asupra acestei localități pentru a-i realiza istoricul din motive diferite. Am constatat că această localitate nu are un astfel de „act de naștere”. Cât timp am fost în comisia de heraldică care se ocupa cu avizarea stemelor comunelor am constatat că Tomșanii nu a prezentat datele pentru avizare. Acest lucru spune mult, ceea ce mă face să cred că dascălii din această localitate, mai ales cei care predau istoria neamului, ori sunt navetiști, ori nu simt nicio chemare pentru istoria comunei. Abia acum în mandatul inimosului primar, dl. Pelin Mihai-Florin, localitatea a cunoscut un real progres privind modernizarea Tomșaniului și a satelor adiacente. Pe lista lucrurilor laudabile inițiate de acest primar se află și realizarea unui istoric pentru această comună.

Paul St. Greceanu „Crescut încă din cea mai fragedă copilărie în apropiere de Ploiești în satul Cioceni din comuna Tomșani”, după cum menționează în scrisoarea deschisă adresată Alegătorilor Colegiului I de Deputații Prahova în aprilie 1911. („Prahova” – 21 Aprilie 1911)

În satul Cioceni se află moșia în suprafață de 1811 ha a familiei boierești Grecianu sau Greceanu formata din oameni politici și cărturari munteni. Izvoarele istorice consemnează neamul Grecenilor atât ramura munteană cât și cea din Moldova încă din secolul al XVI-lea. Aceștia fiind descendenții elementelor sud-dunărene aflate în anturajul domnilor din perioada respectiva Papa Greceanu devenise partizan al lui Leon Voda și Radu Ilias.

Despre ramura din Moldova, interesante informații găsim în Constandin Sion, (1795-1862), Arhondologia Moldovei, Editura Minerva, București, 1973 cu prefață, note și comentarii de Ștefan S. Gorovei sau Gh. Ghibănescu în Buletinul „Ioan Neculce”, I XII 1931.

Revenind la Grecenii din Muntenia amintim că cel de la care se trage descendența Grecenilor este Papa Logofătul care a fost ucis la 26 octombrie 1632 în război de către Matei Aga Basarab.

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE „IULIA HASDEU”

EDIȚIA A XVII-A, PLOIEȘTI
Octombrie - Noiembrie 2019

Mențiune I

Panait Raluca Maria,
Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”

gheare de câine albastru

în zile ca asta
cu draperiile trase și telefonul oprit
când nu pot să străbat
drumul de la fereastră la pat
fără să nu mă împiedic
de ghearele unui câine albastru
imens
care îmi sare în brațe și mă apasă pe piept
mă tot gândesc
că în trupul ăsta
ar putea să încapă
și trauma lui junko furuta
sau poate chiar genocidul din rwanda
și lacrimile unei femei care a supraviețuit
și peste 25 de ani
nu pot să își privească în ochi sau să își îmbrățișeze
copilul
pentru că-l identifică cu tatăl lui

identificarea e mereu cea mai mare problemă
au zis-o și psihologii
de asta ei nu au voie niciodată să re trăiască
trauma omului de pe canapea
sau să se pună în locul lui

nu-i înțeleg
eu una nu pot
să nu mă împrietenesc
cu fiecare boală latentă
care a zgâriat și după a dărâmat zidurile către lume
a construit mecanisme de apărare
și toate astea
în mijlocul flashback-urilor
al nopților care se opresc în gât
ca un ghemotoc de păr pe care l-ar înghiți
un nevrotic diagnosticat cu cancer
și al zilelor cu draperiile trase și telefonul oprit
când nu poți să străbați
drumul de la fereastră la pat
fără să nu te gândești
la toți oamenii ca tine
și la durerea lor
iar asta cumva te face să te simți și mai singur
și începi să-i vorbești lui
și ai vrea să îl rogi să te apese pe piept
până îi transferi respirațiile tale
dar câinele albastru
a devenit brusc mic
și nici nu mai are gheare

SLĂNIC PRAHOVA, ORAȘUL AURULUI ALB (III)

de Elena Trifan

A fost deschis oficial pe data de 19 iulie 2019, cu ocazia celebrării a 50 de ani de la prima aselenizare a omului.

Printre participanții la deschidere s-au aflat și personalități precum: Dumitru Prunariu, jurnalistul Alexandru Mironov, Magda Stavinschi, fost director al Institutului Astronomic al Academiei Române etc.

Planetariul are un ecran sferic cu o lățime de 16 metri în diametru, 10 metri înălțime, o capacitate de aproximativ 170 de locuri, este dotat cu sisteme de proiecție laser 4 K și fotolii ergonomice.

Prin intermediul proiecțiilor obișnuite sau 4 K interactive, pe care le poți viziona aici, într-un timp incredibil de scurt, ai acces la o adevărată enciclopedie cosmică.

Teorii, instrumente de cunoaștere, forme de manifestare, transformări și regenerări, prezentate diacronic și sincron și simți că îți taie respirația, îți țin treze văzul și auzul.

În planetariul din salina de la Slănic a fost organizat și un eveniment cultural unic în lume, denumit „Sub cerul înstelat”, în cadrul căruia a fost recitată astropoezie, s-a cântat muzică astrofolk, s-a susținut concert de pian și muzică de operă. Evenimentul s-a bucurat de aprecierea Societății Internaționale de Astronomie fără Frontiere.

Unic prin mărime și concepție, planetariul a suscitat interesul turiștilor, specialiștilor, unor instituții din țară și din străinătate.

A fost inclus pe o listă care prezintă cele 50 de fapte bune făcute în România în 2019.

Recent, a fost descoperit inclusiv de polonezi care l-au invitat pe Dragoș Brașov să povestească despre minunea de sub pământ la un târg de turism industrial, specializat în saline și în mine.

Planetariul este pregătit să primească turiști străini, multe dintre proiecte inclusiv cele interactive live fiind prezentate în mine în mai multe limbi străine: bulgară, turcă, poloneză, ebraică, engleză, franceză etc.

Anul aceasta, Planetariul de la Slănic va aduce vizitatorilor un alt element de unicatitate în Europa de Sud-Est și anume implementarea proiecțiilor 3 D 360 grade, care vor permite o imagine în profunzime de jur-împrejur și lansarea unui film cu proiecție 360 grade despre materia întunecată la care sunt asteptați inclusiv laureați ai Premiului Nobel. De asemenea, și-a propus să ofere cursuri legate de toate materiile din programa școlară, având în vedere că este un proiect versatil în care se poate proiecta 360 de grade orice fel de tip de informație, oferind senzația de imersie unică în România copiilor și elevilor participanți, ei putând astfel înțelege mai bine fenomenele lumii înconjurătoare.

Continuare în numărul viitor

Lansare de carte la Ploiești a romanului *MARINOLA* autoare Maria Pană (II)

de Ana Lucreția Nedelcu

Volumul al II-lea este și despre maturitatea protagonistei noastre, o femeie de-a dreptul excepțională care știe ce vrea, care ar dărâma munți cu personalitatea ei puternică, care ar conduce cetăți sub preceptul justiției adevărate, care ar curma nedreptatea, cât mai ales prostia. Ea este Marinola, copila rămasă fără părinți, adolescența ambițioasă și extrem de talentată, acum femeia fără de strămutare ce-și exercită dreptul său la a iubi și la a critica acerb defectele oamenilor nestatornici, ale celor nedrepti ce curmă viețile altora în mod gratuit: *De aproape un an mă antrenez intens, pentru Finala Competiției de popice care se va desfășura chiar în Ploiești, orașul meu natal, unde mă străduiesc de când mă știu, să se înființeze aici un consulat al Tropicului Capricornului, prin care să se evapore toți ce fac umbră pământului degeaba,...*

Este Marinola femeia ce întrușipează adevărul? Știe ea cine este și mai ales ce-și dorește de la viață și în compania cui să se regăsească? Acestea sunt întrebările la care își poate răspunde cititorul, luând în considerare problematica destinului aspru ce vine din relația cu un om, cu un bărbat.

În mod surprinzător, romanul ne dezvăluie roluri inversate: feminitatea în rol de pragmatism, cea pentru care sublimul, magicul, irealul nu rămân la stadiul de imaginativ, de lume fantastică, ci își cer drepturile de a fi concretizate în viața reală de zi cu zi.

Cu sușurile și coborâșurile fiecărei vieți în parte, romanul trage multiple semnale de alarmă, cel mai evident fiind ASUMAREA: cum să devii responsabil pentru propriile alegeri, cât și despre cum să devii conștient de alegerile corecte.

Acest bărbat, *dragostea aceasta ca o otravă: dulce, ademenitoare și distrugătoare*, rămâne însă firul roșu al acestui volum. Țesute alert și cuprinzător în jurul lui, sunt alte câteva povești, adevărate drame, unele ce-și duc scenariul până la capăt ca fiind tragice, iar altele cu iz de rezolvare și schimbare a rutei destinului. Parcurgerea romanului ne va oferi chei spre descoperirea acestor tipologii.

Dacă avem, pe de-o parte, un dublu personaj feminin (referindu-mă aici la un alter-ego al Marinolei al cărui mister va lasă să-l elucidăm din paginile romanului), pe de altă parte, ne izbim de personaje masculine aflate în antiteză: bărbatul neputincios și fără curaj în a-și dobândi o atitudine constructivă și cel care, după o decepție profundă, știe cum să-și răscumpere greșeala. Așadar, autoarea creează o serie de tipologii umane din care tu, ca cititor, poți să-ți extragi ce ai nevoie, te poți oglindi în imaginea lor sau te poți trezi la acțiunile (ne)fastе ale lor.

Metode interactive de predare-învățare a textului liric modernist (II)

de Mihaela Răducea

Această metodă favorizează un mediu de învățare interactiv, incitator și dinamic, prin antrenarea copiilor în soluționarea unor probleme de tip divergent, angajează copiii în prelucrarea, organizarea și reorganizarea datelor, asigură dinamismul intelectual și afectiv, permițând respectarea individualității fiecărui copil, adaptarea constructivă la temperamentul și preocupările elevului.

În vederea studierii modernismului, elevii au fost împărțiți în patru grupe, având de realizat patru blazoane care să surprindă acest fenomen din multiple perspective: modernismul în literatură, în artele vizuale, în arhitectură și muzică. Profesorul s-a asigurat că elevii au acces la calculatoare cu internet, la scanner și imprimantă, pentru că realizarea unui blazon presupune documentare și acces la multiple surse de informare. Elevii cu talent la desen au fost numiți șefi de echipă pentru a decora blazonul, profesorul încurajând astfel talentul și implicarea lor. Metoda creează premisa valorificării conținuturilor în direcția stimulării cooperării și comunicării între copii, putând fi completată de metoda **Turul galeriei** pentru evaluarea rezultatelor.

Categorizarea este o tehnică prin care se fixează și sistematizează cunoștințele dobândite prin diferite căi și mijloace utilizate în procesul instructiv – educativ. Are ca obiectiv exersarea capacității de structurare a cunoștințelor după diferite criterii în vederea consolidării și sistematizării acestora.

Etape:

1. Organizarea pe grupuri – se lucrează în grupuri de câte 4-5 copii.
2. Comunicarea sarcinii didactice.
3. Activitatea pe grupuri.
4. Prezentarea muncii în grup.
5. Evaluarea.

Beneficii: reactualizează cunoștințele; structurează și consolidează cunoștințele; permite organizarea în perechi; stimulează întrecerea, cooperarea.

Împărțiți în grupe de 4-5, elevii vor avea de argumentat caracterului de artă poetică al creațiilor *Testament* de T. Arghezi, *Eu nu strivesc corola de minuni a lumii* de Lucian Blaga și *Joc secund* de Ion Barbu. În cadrul fiecărei echipe elevii își vor repartiza sarcinile, delegând un lider care va citi la final rezolvările. Pornind de la definiția artei poetice, elevii vor identifica mesajul și ideea poetică, mărcile eului liric, figurile de stil, imaginile artistice, temele și motivele literare, elementele de prozodie și versificație etc.

Pilot Elena Bulgaru - prima femeie instructor și pilot pe elicoptere din România (III)

de Marin Alexandru

De la marchiza de Montalembert la Elena Bulgaru

Prima femeie planoristă, fără a fi școlarizată oficial, este sora pionerului aviației române, Valeria Vlaicu, care la vârsta de numai 5 ani, a legat-o în planorul construit de Aurel Vlaicu cu fratele său Ion și după ce l-a încercat viitorul pioner al aviației române, a suit-o pe Valeria, a legat-o bine și a zburat cu acest planor, tras de flăcări din satul Biținți până a decolat, a zburat pe deasupra pomilor, la înălțimea de cca.15 m, apoi venind la aterizare. Acest zbor cu planorul poate fi considerat, sa este, o premieră chiar mondială și deci România, prin Valeria Vlaicu deține și acest record în aviația la zbor fără motor. Prima femeie din România, care a urmat o școală de aviație-planorism, oficială este aviatoarea Bădăliță-Tigănescu Felicia născută în data de 27.XII.1910 la Horodnicul de Jos jud. Suceava. Ea, după terminarea facultății de drept, a fost brevetată pilot de plane A și B cu instructorul Bucevschi Nello Trifon la 28 august 1935 și certificatul C pe 7 septembrie 1937, la Școala din Cernăuți. În anul 1938 obține și brevetul de pilot avion gr.II pentru avioane de turism. La vârsta de 90 ani, ca pasageră, a zburat cu planorul la Suceava. Alte planoriste cu activitate deosebită, sunt foarte multe, dar câteva se detașează. De remarcat activitatea planoristei Popescu Rodica născută pe 13 martie 1915 la București și decedată pe 29 martie 2001 la București. Începe formarea în 1938 la Dudești-Ciolea, unde în 1939 este brevetată cu A și B, iar 1940 la Sânpetru, obține brevetul C și școala de instructor. În 1943 la Clinceni, face remorcaj de avion cls. I, iar în 1950, pe Giulești obține brevetul gr.II - avioane turism. Lucrează ca instructor pe Dudești-Ciolea 1940-1950 și Sânpetru 1951-1953, fiind pensionată medical. Competițional este campioană de planorism în 1950 și obține „C-ul de argint”, dar și patru recorduri naționale feminine, la București. A instruit și format 400 de elevi. O urmează planorista Ghinea Delaport Valentina, născută pe 23.V.1926 în Crânguri jud. Teleorman. A terminat Academia de Belearte București, profesoară de arte plastice. Începe formarea în 1948 la Sânpetru unde obține brevetele A și B, iar în 1949 brevetul C și recordul de durată, definitive feminine, 10 ore 16 min. În 1950 la Dezmir-Cluj termină cursul de instructor și remorcaj avion. În 1953, la Dudești-Ciolea, îndeplinește condițiile și obține „C-ul de argint”. În 1958 la Clinceni, obține brevetul de pilot avion gr.II turism. La concursurile naționale, în perioada 1951-1962, a participat la șapte concursuri de selecție, campionate naționale și internaționale ale României, dar și pentru Maestru al sportului, fără să fie atribuit. În același grup este inclusă și Gionea Olga, născută pe 15.XII.1928 la Brașov, decedată pe 8.XI.2000. la Brașov, având studii economice superioare. Formarea a început-o în 1948 la

Sânpetru-Brașov, an când obține și brevetele A și B, având instructor și pe prahoveanul Gh. Cucu, fiind primul planorist care a obținut „C-ul de aur” din România, în 1949 la Mocrea obține brevetul „C”, remorcaj de avion și brevet de avion gr.II - avioane de turism, apoi școala de instructor în 1950-1951. La Dezmir-Cluj obține „C-ul de argint” și instructor. A brevetat 250 piloți categoria C și a publicat articole de specialitate în revistele de aviație. Am expus aceste informații pentru a se lua la cunoștință performanțele și nivelul de pregătire al Elenei Bulgaru, prin comparare, ca planoristă. Continuând cu ramura de zbor cu motor, începând după faza de zbor a femeilor ca pasagere, la nivelul începutului zborului pe plan mondial al femeilor. Cunoscutul pilot și scriitor francez Antoin de Saint-Exupery, spunea despre aviație: „...că s-a născut din vis, ca după cum Afrodita - zeița dragostei - s-a născut din spuma mării, aviația s-a născut din spuma norilor”. Iată pe cele zece avioane ale începuturilor feminine și activitatea pe scurt. Aceea dintre primele femei, care a avut curajul să învețe pilotarea unui aeroplan a fost baroana Raymonde de Laroche, tânără și foarte frumoasă artistă de teatru. Pe atunci zburătorii erau idoli publicului, care în această atmosferă de euforie, atmosfera, aprecierea și admirația, pentru avioane, erau la maxim. A făcut școala de pilotaj pe câmpul de la Chalons, pe un avion biplane „Voisin”, luându-și brevetul de pilot aviator, cu nr.36, pe 8 martie 1910 la Aero-Clubul Franței, având înainte numai 35 de aviatori bărbați și camarazi, rivalizând prin zborurile sale îndrăznețe la mitingurile de aviație, dar mai ales îi cucerea prin grația sa naturală. A zburat prin multe orașe mari, fiind feliitate pentru zborurile sale, chiar de țarul Rusiei. Înmulțindu-se numărul avioanelor, a început o întrecere sportive, dotată cu „Cupa Femina”, cu mai multe probe. Acest concurs a fost câștigat de două ori de Raymonde de Laroche, tot ea fiind și prima avioane pe pieptul căreia a strălucit rozeta „Legiunii de onoare”. După acest început sportiv, concursurile s-au înmulțit și diversificat, cum au fost: de înălțime, de durată și de distanță, adăugând poeziei zborului farmecul ființelor lor plătând, dar de un curaj demn de admirat, cunoscându-se riscurile la care se expuneau voluntar. Odată cu izbucnirea primului război mondial, și-a întrerupt activitatea, pe care a reluat-o cu mai mult succes, pe avioane mai perfecționate, folosite în război. Ea stabilește un record de distanță de 326 km., după care cu un avion mai mic se antrenează pentru zboruri de altitudine, astfel că la 17 iunie 1919 decolând de pe aerodromul Issy-les Moulineaux, stabilește recordul feminin de înălțime la 3900 m. Aviatoarea americană Ruth Law îl doboară, urcând-ul la înălțimea de 4270 m. Franțuozaica nu se dă bătută și după un scurt antrenament stabilește recordul mondial de înălțime la 4800 m.

Continuare în numărul viitor

Pagini dintr-o istorie a șahului prahovean (5)

— de Constantin Marin —

Ca încheiere a capitolului dedicat omului de șah Ion Oprescu, prezentăm un document din anul 1962. Considerăm că este o frumoasă și elocventă „scrisoare de acreditare”.

Referință

Îl cunosc pe tovarășul Oprescu Ion din anul 1954, când eu, tânăr jucător, am luat pentru prima oară parte la un concurs mai important, camp.[ionatul] orașului Ploiești.

Dânsul, de altfel ca și ceilalți jucători fruntași ai orașului, era privit de mine pe atunci printr-o prismă specială, pilduitoare, personal dorind să ajung să joc la valoarea dânsului.

În acea vreme, și-o perioadă de 4-5 ani ce-a urmat, tovarășul Oprescu a fost într-o formă constant bună, arătând că merită pe deplin categoria I-a de jucător fruntaș pe care o deținea.

În acel campionat nu mai țin minte exact locul pe care m-am clasat, cu toate că a fost un loc bun.

Îmi amintesc însă articolul apărut după campionat în ziarul „Flamura Prahovei”, în care se făcea o apreciere competentă a concursului respectiv, scoțându-se totodată în evidență comportarea f. bună a unui... mic pionier ce nu ajungea bine până la masa de joc.

Vă puteți închipui ce bucurie am avut recunoscându-mă în acest articol ce mi-a plăcut atât de mult și care era semnat de tovarășul Oprescu. Conform principiului că prima mare bucurie (satisfacție) într-un domeniu oarecare nu se uită, n-am uitat nici eu acest articol, după cum nu l-am uitat nici pe autorul lui. Din zilele aceluia concurs și până astăzi, între noi s-a statornicit o prietenie sinceră, bazată pe încredere și stimă reciprocă, prietenie de pe urma căreia eu am avut multe de învățat în acea perioadă din punct de vedere șahist.

Jucam acum fiecare concurs și mai hotărât, cu mai multă ambiție, știind printre altele că și articolul dânsului din „Flamura Prahovei” va fi mai cald, mai elogios, și-n felul acesta răsplată pentru partidele din campionat va fi mai mare.

...Și articolele au continuat, iar autorul lor n-a pregetat atunci când era cazul să mă critice, atrăgându-mi atenția public asupra lipsurilor pe care le aveam. Odată cu nr. articolelor, am crescut și eu, dar creșterea mea valorică din punct de vedere șahist nu ne-a îndepărtat unul de altul. Dimpotrivă.

Dânsul a continuat să-mi dea sfaturi și îndrumări, care printre altele m-au ajutat să devin și campion al țării în anul 1960. toate acestea

Ion Oprescu, alături de directorul Liceului Mihai Viteazul, prof. Traian Comaniciu.

alcătuiesc un mănunchi de fapte, care nu se pot uita și care explică pe deplin recunoștința mea pentru dânsul.

...În anul 1957, la Ploiești a avut loc un concurs internațional cu participarea a 6 maestri străini, concurs dat spre organizare Ploieștiului de federație, ca recunoștință a muncii susținute depuse de comisia orășenească și regională de șah Ploiești.

Merită subliniat faptul că această comisie și-a axat în mare măsură activitatea ei rodnică pe munca a 2 harnici tovarăși: tov. Diaconescu Paul și tov. Oprescu Ion. Concursul a fost organizat de o manieră ireproșabilă și jucătorii străini și români au ținut „in corpore” să recunoască acest lucru.

Din punct de vedere pur șahist îl cunosc bine pe tovarășul Oprescu, întrucât de-a lungul anilor am activat în aceeași echipă ce și-a schimbat doar numele: Energia I.P.S. apoi Petrolul Ploiești, actuala campioană a țării.

În tot acest răstimp, dânsul a constituit un element de bază al echipei (atunci când a jucat), mobilizându-se pentru obținerea victoriei în partida ce-o susținea și încurajând totodată pe toți ceilalți jucători. Astfel, datorită și dânsului, noi formam o echipă unită, care ducea aproape totdeauna matchul la victorie.

După ce echipa „Petrolul” Ploiești s-a întărit în mare măsură (ea având în primul an când a câștigat campionatul țării în componența sa 6 maestri ai sportului numai la bărbați), tov. Oprescu a trecut în echipa a doua, cu care a participat la diferite concursuri, aducând clubului rezultate frumoase.

Florin Gheorghiu

maestru al sportului la șah
Ploiești, 4 septembrie 1962

de Marian Chirulescu

MARTIE

- martie – Se urcă pe tron domnul Țării Românești, Antonie – Vodă din Popești (1669-1672)
- martie 1848 – decembrie 1849 – Se desfășoară Revoluția din 1848 din Țările Române
- martie – Este instalată prima rafinărie de petrol din România, la Ploiești, în bariera Râfov, de către Teodor Mehedințeanu, fiind, la vremea aceea, a treia rafinărie din lume (1857)
- martie – Începe să se desfășoare Războiul de Independență a României (1877-1878)
- martie – 95 de ani de la moartea geologului, geografului și pedagogului Gheorghe Munteanu – (1872-1925)
- martie – Se naște avocatul și omul politic Constantin Ceruleanu (1878, Inotești, jud. Ph. – m. după 1935)
- martie – Se înființează Institutul de Istorie și Teorie Literară G. Călinescu (București, 1949)

- 01.01 – 210 ani de la nașterea compozitorului și pianistului Frédéric Chopin (1810-1849)
- 01.03 sau 01.06 – Se naște scriitorul Ion Creangă (1837 sau 1839-1889)
- 01.03 – Începe să apară revista „Convorbiri literare” (Iași, 1867; continuă, cu întreruperi, și în ziua de azi)
- 01.03 – Începe să apară revista „Viața românească” (1906 – continuă în mai multe serii)
- 01.03 – 95 de ani de la nașterea acad. Solomon Marcus (1925)
- 01.03 – Se naște poeta Violeta Berbaru (1959, Ploiești)
- 01.03 – Se naște sculptorița Alice-Ana Neculea (1964)
- 02.03 – Se naște poetul și magistratul Eugeniu Ștefănescu – Est (1881) și 35 de ani de la moartea sa (12.03.1980)
- 02.03 – 120 ani de la nașterea compozitorului Kurt Weil (1900) și 70 de ani de la moartea sa (03.04.1950)
- 02.03 – 110 ani de la nașterea poetului Radu Demetrescu-Gyr (1905) și 40 de ani de la moartea sa (29.04.1975)
- 02.03 – 65 de ani de la nașterea scriitorului Hanibal Stănculescu (1955, com. Posești, jud. Prahova)
- 02.03 – Se naște poetul ing. Călin Angelescu (1957, Ploiești - 2002)
- 02.03 – 40 de ani de la moartea scriitorului Jaroslav Iwaszkiewicz (1894-1980)
- 03.03 – Se naște pictorița Cornelia Peulescu (1917, Ploiești - 1967)
- 03.03 – Se naște profesorul și poetul Ion A. Popa (pseudonim literar: Al. Pătrulescu) (1947, com. Drajna, jud. Prahova)
- 03.03 – Se naște soprana Rodica Lixandru Mincef (1949, sat Tăriceni, jud. Prahova)
- 04/17.03 – Se naște omul politic Nicolae Titulescu (1883-1941)
- 04.03 – Se naște epigramistul Mihai Danielescu (1933-2014, Ploiești)
- 05-23.03 – Apare primul periodic ploieștean, „Perseverența” (1867)
- 05.03 – 65 de ani de la moartea scriitoarei Hortensia Papadat-Bengescu (1876-1955)
- 05.03 – 110 ani de la nașterea patriarhului B.O.R., Iustin Moisescu (1910-1986)
- 05.03 – 100 de ani de când s-a adoptat, prin Decret – lege, calendarul Gregorian (stilul nou), începând cu 1 aprilie 1919 (stil vechi) devenit stil nou din 14 aprilie 1919
- 05.03 – 70 de ani de la moartea scriitorului Edgar Lee Masters (1869-1950)
- 05.03 – Se naște preotul și omul de cultură Alexandru Joița (1947, com. Ceptura, jud. Ph. – 1995, Ploiești)
- 06.03 – 545 de ani de la nașterea sculptorului și pictorului Michelangelo Buonarroti (1475-1564)
- 06.03 – Moare scriitorul Adam Mickiewicz (1855)
- 06.03 – Dimitri Mendeleev a prezentat „Tabelul periodic al elementelor” (1869)

- 06.03 – Se naște scriitorul Gabriel García Márquez (1928)
- 06.03 – Se naște actrița Margareta Pogonat (1933-2014)
- 07.03 – Iancu de Hunedoara a devenit voievod de Transilvania (1441)
- 07.03 – Se naște compozitorul Constantin Dimitrescu (1847, com. Blejoi, jud. Prahova - 1928)
- 07.03 – 145 de ani de la nașterea compozitorului Maurice Ravel (1875-1937)
- 07.03 – Se naște muzeograful și cercetătorul istoric Ion Jercan (1932, com. Homorâciu, jud. Prahova - 2005, Ploiești)
- 07.03 – 85 de ani de la nașterea profesorului, publicistului și poetului Gheorghe Marinică (n. 1935, sat Vadu Părului, jud. Prahova)
- 07.03 – 80 de ani de la nașterea arh. scenograf Dan Jițianu (1940, Ploiești - 1994, București)
- 07.03 – Se naște ing. Claudia Luminița Avram, directoare a Casei de Cultură „I. L. Caragiale” Ploiești (1968)
- 08.03 – Ziua Internațională a Femeii (celebrată din 1911)
- 08/20.03 – 195 de ani de la nașterea domnitorului Alexandru Ioan Cuza (1820-1873)
- 08.03 – 125 ani de la nașterea scriitoarei Agatha Grigorescu-Bacovia (1895, Mizil - 1981, București)
- 08.03 – 110 ani de la nașterea prozatorului Radu Tudoran (1910, com. Blejoi, jud. Prahova - 1992, București)
- 08.03 – Se naște poetul Corneliu Șerban (1937)
- 09.03 – Se naște orientalistul Gheorghe Popescu-Ciocănel (1869, Ploiești - 1927, Ploiești)
- 09.03 – Se naște polisportivul și publicistul Gheorghe Epuran (1921, Sinaia - 1993)
- 09.03 – Se naște dr. în matematici, prof. univ. Miron Oprea (n. 1931)
- 10/22.03 – 185 de ani de la organizarea falansterului de la Scăieni, de către Teodor Diamant (1835)
- 10.03 – 80 de ani de la moartea scriitorului Mihail Afanasievici Bulgakov (1891-1940)
- 10.03 – S-a născut prof. Irimela Marian (Irimescu), scriitoare, inspector școlar (1945, Iași), cu activitate în Ploiești
- 10.03 – 70 de ani de la nașterea scriitoarei Ana Hâncu (1950, Pietroșani, jud. Prahova)
- 11.03 – Se naște actorul Ion Caramitru (1942) (Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești)
- 11.03 – Se naște poetul Adam Puslojic (Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești)
- 12/25.03 – 135 de ani de la nașterea scriitorului Mateiu I. Caragiale (1885-1936)
- 12.03 – 95 de ani de la nașterea scriitorului Constantin Chiriță (1925-1991)
- 12.03 – 80 de ani de la nașterea criticului literar Virgil Nemoianu (1940)
- 12.03 – 70 de ani de la nașterea solistului de muzică ușoară nevăzător George Nicolescu (n. 1950, Ploiești)
- 12.03 – 70 de ani de la moartea scriitorului Heinrich Mann (1871-1950)
- 12.03 – 55 de ani de la moartea criticului, istoricului literar și scriitorului G. Călinescu (1899-1965)
- 13.03 – 160 de ani de la nașterea compozitorului Hugo Wolf (1860-1903)
- 13.03 – La Ploiești, prin Înalt Decret Regal, se înființează Batalionul 9 Vânători (1904)
- 13.03 – Are loc premiera absolută, la Opera Mare din Paris, a tragediei lirice „Oedip” de George Enescu (1936)
- 13.03 – Se naște poetul George Gregorian (George Ionescu) (1886, Sinaia - 1962)
- 13.03 – 120 ani de la nașterea istoricului și filologului Petre P. Panaitescu (1900-1967)
- 13.03 – 120 ani de la nașterea poetului Georgio Seferis (1900-1971)
- 13.03 – 60 de ani de la nașterea pictorului Mircea Doinaru (1960, Sinaia)
- 14.03 – Parlamentul votează Legea prin care România devine regat (1881)

- 14.03 – Se naște scriitorul Constantin Gheorghinoiu (1951, com. Ariceștii Zeletin, jud. Prahova)
- 14.03 – Ziua Mondială a Matematicii (din 2007). Ziua Mondială a Constantei matematice PI (03.14...)
- 14.03 – 65 de ani de la nașterea scriitoarei Marta Petreu (1955)
- 15.03 – Se naște sculptorul Mihai Istudor (1944, Ploiești)
- 16.03 – Se naște scriitorul Bujor Nedelcovici (n. 1936)
- 16.03 – 80 de ani de la moartea scriitoarei Selma Lagerlöf (1858-1940)
- 16.03 – Se naște istoricul și publicistul Codruț Darie Constantinescu (1977, Câmpina)
- 17.03 – 70 de ani de la moartea sculptorului Themistocle Vidali (1873-1940, Ploiești)
- 17.03 – Se naște prof. univ. dr. ing. Vlad Ulmanu (1944)
- 17.03 – Se naște poetul Dan Minoiu, jurist (1961, Ploiești)
- 18.03 – Are loc primul zbor din Europa pe un aparat mai greu decât aerul, realizat de Traian Vuia (Paris, 1906)
- 18.03 – Se naște juristul și scriitorul Mircea Ionescu-Quintus (1917)
- 18.03 – S-a născut inginerul și publicistul Constantin Gh. Ilie (1929, com. Păulești, jud. Ph.)
- 18.03 – Se naște Horia Roman Patapievici (1957)
- 18.03 – Apare revista săptămânală „Gazeta literară” (1954-1968)
- 19.03 – 155 de ani de la moartea prozatorului Nicolae Filimon (1819-1865)
- 19.03 – 125 ani de la nașterea poetului Ion Barbu (Dan Barbilian, ca matematician) (1895-1961)
- 19.03 – Se naște artista lirică Eugenia Modoveanu (1944, Bușteni) (Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești)
- 20.03 – 250 de ani de la nașterea scriitorului Friedrich Hölderlin (1770-1843)
- 20.03 – 130 de ani de la nașterea tenorului Beniamino Gigli (1890-1957)
- 20.03 – 105 de ani de la nașterea pianistului Sviatoslav Richter (1915)
- 20.03 – Se inaugurează Biblioteca Populară „Nicolae Iorga” (azi, bibliotecă județeană) (1921)
- 20.03 – 80 de ani de la nașterea scriitorului Mihai Ispirescu (1940, Ploiești)
- 20.03 – Se naște dr. în istorie, prof. Dorin Stănescu (1974, com. Bucov, jud. Prahova)
- 20.03 – Ziua Internațională a Fericii (ONU)
- 21.03 – 335 de ani de la nașterea compozitorului Johann Sebastian Bach (1685) și 265 de ani de la moartea sa (28.07.1750)
- 21.03 – 85 de ani de când Persia a adoptat noul nume: Iran (1935)
- 21.03 – Ziua Mondială a Poeziei (UNESCO, din 1999). Ziua Internațională pentru Eliminarea Discriminării Rasiale. Ziua Europeană a Muzicii Vechi (ziua de naștere a compozitorului Johann Sebastian Bach). În 2006 s-a lansat sistemul Twitter.
- 22.03 – Ziua Mondială a Apei
- 22.03 – Are loc, în capitală, premiera filmului „O noapte furtunoasă”, după piesa lui I. L. Caragiale, în regia lui Jean Georgescu (1943)
- 22.03 – Se naște prozatorul Florin Toma (1953)
- 22.03 – Se naște actorul Bogdan Albu (1978, Ploiești)
- 23.03 – Ziua Mondială a Meteorologiei
- 23.03 – 75 de ani de la moartea compozitorului Ion Nonna Otescu (1888-1940)
- 23.03 – Se naște scriitorul Valentin Ciucă (1943, Vălenii de Munte)
- 23.03 – Se înființează Grupul Plastic Prahovean (actualul U.A.P. – Filiala Ploiești) (1948)
- 23.03 – Se naște dr. în istorie Diana Barbu (1962, Mănești-Ungureni, jud. Prahova)
- 24.03 – 115 ani de la moartea scriitorului Jules Verne (1828-1905)
- 25.03 – O scrisoare a papei Inocențiu al IV-lea menționează existența românilor în spațiul danubiano-pontic (1245)
- 25.03 – 80 de ani de la nașterea pictorului Valeriu Scărlătescu (1940, Ploiești)
- 25.03 – Se naște acad., dr. în științe fizice Basarab Nicolescu (1942,

Ploiești)

- 25.03 – La Roma, este semnat Tratatul care pune bazele Comunității Economice Europene (1957)
- 25.03 – Se naște scriitorul Dan Culicovschi (1963, Ploiești)
- 26.03 – Domnitorul Carol I al Principatelor Române este proclamat primul rege al României (1881)
- 26.03 – Se naște poeta Alina Buda (1983, Ploiești)
- 26.03 – România devine membră NATO (2004)
- 27.03 – Țarul Petru I cel Mare a fondat orașul Sant-Petersburg (1703) (un timp, numit Leningrad)
- 27.03 – Ziua Mondială a Teatrului
- 27.03 – 145 de ani de la moartea istoricului Edgar Quinet (1803-1875)
- 27.03/09.04 – Are loc unirea Republicii Democratice Moldovenești cu România, prin decizia Sfatului Țării al R.D.M. (1918)
- 28.03 – Se naște criticul literar Francesco De Sanctis (1817-1883)
- 28.03 – 70 de ani de la nașterea poetului Florin Dochia (1950, Câmpina)
- 28.03 – 35 de ani de la moartea pictorului Marc Chagal (1887-1985)
- 29.03 – Se naște dr. în istorie Laura-Cristina Geală (1975, Ploiești)
- 28.03 – Se naște poeta Mariana Călt (1986, Câmpina)
- 30.03 – Se naște dr. în istorie, prof. univ. Ion Bulei (1941, Comarnic)
- 31.03 – S-a desfășurat Răscoala țărănească de la Bobâlna (1437)
- 31.03 – Moare scriitorul Jean Moréas (1856-1910)
- 31.03 – Se naște poetul basarabean Valeriu Matei (1959)
- 31.03. - 105 de ani de la nașterea poetei și profesoarei Natalia Boncu (1915-1985, Ploiești) și 35 de ani de la moartea sa
- 31.03. - Se naște poetul Nichita Stănescu (1933, Ploiești - 1983, București) (Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești)
- 31.03 – Se naște profesorul și antrenorul de badminton Luca Valentino Ferrario (1949)

CUPRINS

Editorial, *Gelu Nicolae Ionescu* - cop.2

Anxietăți de primăvară, *Eugen Simion* - p.1

Secvența cu Nichita Stănescu, *Alex Ștefănescu* - p.2

În dulcele stil clasic - Despre Nichita Stănescu, în dialog cu pictorul Mihai Bandac - p.3

Toma și pictorii, *Octavian Sava* - p.7-8

Cu ochii pe efigia lui Nichita Stănescu, *Ilie Purcaru* - p.8

A venit toamna, acopere-mi inima cu ceva..., *Smaranda Jelescu* - p.9

Nichita: „Cea mai scumpă e pe lume”, *Emilia Luchian* - p.9

Galeria marilor epigramiști: Ion Grigore, C. Tudorache - p.11

Răsfoiri și comentarii, *Constantin Tudorache* - p.12

Geopolitica și geostrategia, * Să nu uităm odiseea Transilvaniei! și Istoricul

tratat de pace din 1920 de la Traianon!, *Ion Șt. Baicu* - p. 13

Correspondența poetului Grigore Arbore cu Basarab Nicolescu, *Traian D.*

Lazăr - p. 14

Invazia armatelor ruse în Toghina, 19-24 iunie 1992,

Anatol Munteanu - p. 15

Întâmplările care au precedat cucerirea Aradului,

Constantin Dobrescu & Costel Matei - p. 16

Conferința lui Constanțin Vișoianu despre Mirabeau,

Constantin Dobrescu - p. 17

Luca Elefterescu, un prefect preocupat de modernizarea județului

Prahova, *Cătălin Dobrescu* - p. 18

Grecenii o familie de boieri ci rădăcini istorice,

Constantin Dobrescu - p. 18

Concursul Național de Poezie „Iulia Hasdeu”, p. 19

Slănic Prahova, orașul aului alb (II), *Elena Trifan* - p. 19

Lansare de carte la Ploiești a romanului Marinola, autoare Maria Pană,

Ana Iucreția Nedelcu - p. 20

Metode interactive de predare-învățare a textului liric modernist, *Mihaela*

Răducea - p. 20

Pilot Elena Bulgaru - prima femeie instructor și pilot pe elicoptere din

România, *Marin Alexandru* - p. 21

Pagini dintr-o istorie a șahului prahovean (4), *Constantin Marin* - p. 22

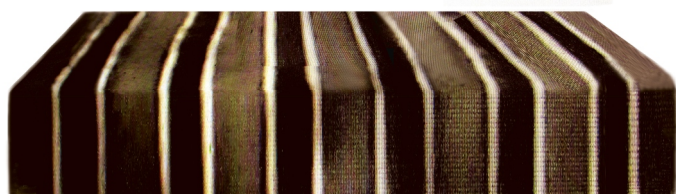
Evenimente culturale - p.23-24

Donație

Subsemnatul **Ovidiu Schumacher**, actor, adică artist dramatic, de bună voie și nesilit de nimeni*) dăruiesc de casă nouă, poetului drag nouă tuturor, **Nichita Stănescu**, pătuțul adolescenței și studenției mele. În dimensiune de 190/60, este evident de o singură persoană și aceea destul de suplă și nu poate fi destinat decât somnului și lecturii.

Patul lui Șumi (Schumacher) Donație de casă nouă pentru Nichita Stănescu

Poartă cu el desigur visurile elevului și deopotrivă studentului sărac, dar fericit, care am fost, dar și clipele de avânt temperat, datorate lecturilor nocturne din cărțile de câpătâi ale liceenilor, având ca autori pe al de **Drumeș**, **Pitigrili** sau **Bocacio**, cu al său **Decameronul**, cartea de câpătâi a **SIRFEI**.

Sunt deja fericit la gândul că în timp, pe acest pătuț modest, făcut din scânduri de brad negeluite, pe lângă minunate, distinse, fermecătoare și gălăgioase domnișoare, se vor așeza și ființe de tip special, care poate vor deveni mari figuri ale literaturii, artei și culturii de pe aici din **Est**, sau poate chiar din **Vest**...

Iar cândva, după **Evenimentele** - care cum am înțeles sunt programate într-un **Decembrie** viitor - să poată deveni piesă de **Muzeu**, cu istoria sa deosebită, vizitatorii aflând desigur de la ghidă și cui a aparținut.

Adică lui **Ovidiu Schumacher**, actor talentat, foarte distribuit și foarte îndrăgit, inconfundabil și bineînțeles irepetabil. Se vor bucura cu toții, căci în filmele ce vor fi difuzate la data respectivă pe posturile de televiziune, voi fi, cum se spune, omniprezent. Prin voința **Destinului** și desigur a **Zeului** modern și absolut al **Artei** - **Raytingul**.

Cu sinceritate și bună-credință

Al dv. **Ovidiu Schumacher**

5 Octombrie 1974 - de **Bandaciadă**

De la Tribuna Congresului **SIRFA**

*) Sugestia de a-i dăruii poetului câte ceva de casă nouă, a venit, cum era și firesc, de la Președintele executiv **SIRFA** - **Mihai Bandac**.

Tot lui i se datorează partea a doua a inițiativei, după opinia mea și a colegilor de Institut, cu mult mai amplă, mai expresivă și mai neobișnuită.

Sprijinit și secondat de către celebrisima secretară șefă, dna. **Ecaterina Ștefănescu**, dar și de neînlocuibilul scenograf **Trăian Nițescu**, a postat cu discreție, în **Cancelarie**, undeva în marginea cuierului o **Cutie-Ladă** de carton, elegantă, precum cele din atelierele arhitecților.

Deasupra, un **Afiș** la fel de discret, cu **Invitația-Rugămintă**, către toți membrii corpului profesoral și nu numai, de a fi alături de poetul ploieștean atât de îndrăgit, în procesul destul de dificil pentru el, de a-și mobila și utila noul și micuțul apartament din **Piața Amzei**.

Este incredibil ce efect a avut anunțul, cum au reacționat marii actori și profesori și desigur ce s-a putut strânge în decurs de peste 4-5 săptămâni. În atelierul de **Scenografie** - concomitent și **Clasă de Limbaj plastic**, s-au adunat piese gospodărești cu totul și cu totul inedite, cu amprenta anilor interbelici și nu numai.

Mai putuseră fi zărite prin **Talciocurile** din anii 45-50 de la periferia **Bucureștiului** și desigur prin filmele lui **Sergiu Nicolaescu** și nu numai.

Să ne amintim și să vă imaginați, cum alde **Costache Antoniu**, **Beate Fredanov**, **Eugenia Popovici**, **Radu Beligan**, **Toma Caragiu**, **George Carabin**, **Silvia Cucu**, **Ion Toboșaru**, **Horia Deleanu**, **Angelo Pelegrini**, **Valeriu Grama**, **Mircea Drăgan**, **Ion Cojar**, **Olga Tudorache**, **Dem Rădulescu**, **Virgil Brădățeanu**, **Mihai Dimiu**, **Trăian Nițescu**, **Gheorghe Vitanidis**, **Petrică Vasilescu**, **Sandina Pop**, **Sandina Stan**, **Nicolae Gafton**, **Gabriel Gheorghiu**, **Ovidiu Drimba**, **Sergiu Pop**, **Florian Potra**, **Eugen Nicoară**, **Mihaela Tonița**, **Mihai Dimitriu**, **George Cornea**, **Mircea Gherghinescu** sau doamnele **Adriana Filipescu**, **Doina Și-poș**, **Odette Alexandrescu**, **Marilena Boldur**, **Lucia Întorsurean**, **Crăița Costescu**, **Nea Manole de la Cadre** și mulți alții, se furișau discret în **Cancelarie**, la prima oră, depuneau obiectele în **Lada** cu pricina și plecau emoționați unde aveau treabă, cu sentimentul și chiar cu convingerea unui gest deosebit.

Cum glumeam noi, asistenții, desigur fără răutate, cu bonomie... cu credința intimă... a unei șanse reale ca gestul lor, să fie consemnat cândva, în vreo **Istorie Anecdotică a Literaturii Române**...

Iată că mă încumet eu ca să fac această comunicare, cu toată răspunderea, bucuria și melancolia acelor ani.

P.S. Cu un alt nimerit prilej, vom evoca și parte din întâmplările declanșate de către obiectele cu pricina, depozitate în mare grabă, dar cu pioșenie, pe cimentul din micuța bucătărie a poetului și desigur pe ziare curate. La propriu.

Deveniseră, prin voința **Destinului**, obiecte de ritual și de cult, fiind oferite cu teatralitate drept **Premiu**, tinerilor poeți veleitari.

